

BULETIN INFORMATIV

al Consiliului național de coordonare al programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei

MANAGERUL DE PORTOFOLIU AL FONDULUI GLOBAL A EFECTUAT O VIZITĂ DE LUCRU ÎN REPUBLICA MOLDOVA

La 15 decembrie 2006, Maria Kirova, managerul de portofoliu al Fondului Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei s-a aflat într-o scurtă vizită de lucru în Republica Moldova.

Vizita a fost efectuată cu scopul coordonării unor detalii practice legate de procedurile obligatorii ce urmează a fi efectuate până la semnarea noului acord de grant între Guvernul Republicii Moldova și reprezentanții Fondului Global.

Maria Kirova a avut întrevederi cu prim viceprim-ministrul Guvernului Republicii Moldova, dna Zinaida Grecianăi; dl Ion Ababii, Ministrul Sănătății și Protecției Sociale; reprezentanții Grupului Tematic ONU pe HIV/SIDA, secretariatul CNC TB/SIDA, echipa UCIMP și agentul local al Fondului Global în Republica Moldova.

Referindu-se la activitatea Consiliului Național de Coordonare, mecanismul de implementare a proiectului TB/SIDA, finanțat de Fondul Global, managerul de portofoliu a remarcat că multe țări visează să aibă un model atât de flexibil asemenea celui din Republica Moldova.

URARE DE ANUL NOU

*Bat orologii, valsează perechi,
Pleacă în grabă anul cel vechi...
Vă urăm sănătate, iubire și bani,
Zâmbet pe buze și la mulți ani!*

SCOPUL STRATEGIC AL REFORMEI ESTE AJUSTAREA LEGISLAȚIEI NAȚIONALE LA NORMELE EUROPENE

ION ABABII

Ministrul Sănătății și
Protecției Sociale

spuneți prin ce a fost remarcabil anul 2006 pentru Ministerul Sănătății și Protecției Sociale?

I. ABABII: Pe parcursul anului 2006, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale a elaborat proiectul "Politicii Naționale de Sănătate", care deja a fost prezentat Guvernului Republicii Moldova spre examinare. Este documentul politic care trasează obiectivele și valorile de perfecționare ale sistemului de sănătate cu identificarea mecanismelor și a responsabilităților intersectoriale pentru ameliorarea stării sănătății populației din Republica Moldova.

Astfel, în premieră pentru Republica Moldova a fost conturată o nouă viziune asupra principiilor de suport pentru activitatea de consolidare a sănătății populației: asigurarea securității sociale, economice, ecologice, alimentare; promovarea unui stil sănătos de viață și accesul echitabil la servicii medicale de calitate.

Noua viziune presupune crearea celor mai bune condiții pentru sănătate, minimalizarea factorilor de risc, aplicarea unor acțiuni eficiente de prevenire a bolilor, valabile și operante atât în raport cu individul, cât și pentru protecția comunității. În conformitate cu prevederile documentului respectiv a fost elaborată „Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate”, care se bazează pe dinamica restructurării sistemului de sănătate, inițiată în ultimii 10 ani, pe identificarea și abordarea problemelor prioritare existente în domeniu. În condițiile unei implementări corespunzătoare, Strategia poate să dirijeze evoluțiile din sănătate spre performanțe palpabile chiar și în situația unor resurse limitate.

COR.: Care sunt cele mai mari provocări din domeniul sănătății pentru Republica Moldova și care ar fi căile de depășire a acestora? Vă întreb și din considerentul că din mai curent, Dumneavoastră faceți parte din Comitetul Asamblăii Mondiale a Sănătății (OMS) și astfel, cunoașteți care este situația în contextul global de sănătate...

I. ABABII: Problemele de sănătate cu care se confruntă Republica Moldova nu sunt diferite de cele existente în alte țări și toate eforturile noastre sunt orientate spre soluționarea acestora. În prezent avem suficiente acte normative în domeniul prevenirii și profilaxiei bolilor, sunt specialiști, adevărați profesioniști în toate domeniile, se alocă bani de la buget și se atrag fonduri din alte surse.

Se investește foarte mult în prevenirea și combaterea infecției HIV/SIDA, care a afectat de fapt toate statele lumii, impactul ei negativ fiind enorm, atât pentru sănătatea populației, cât și pentru economia țării. În Republica Moldova este foarte tensionată situația privind tuberculoza, care denotă vagi tendințe de majorare - 4288 de cazuri noi depistate în anul 2004, iar în anul 2005 - 4704 de cazuri noi. În același timp, odată cu implementarea strategiei DOTS în republică a devenit mult mai activă depistarea cazurilor de tuberculoză.

Dar în lupta noastră pentru sănătatea populației nu suntem singuri - avem relații de bună colaborare cu colegii din alte țări, precum și

susținerea organismelor internaționale. Vreau să relev în acest context un moment semnificativ ce s-a produs în anul 2006: acordarea sub formă de grant a sumei de 27 milioane dolari SUA de către Fondul Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, care ne va ajuta în asigurarea continuității realizării Programelor naționale de profilaxie și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală în următorii 5 ani.

Paralel, în țară se implementează și alte programe de anvergură națională, cum ar fi cele ce țin de profilaxia bolilor oncologice, a diabetului zaharat etc.

Consumul de tutun a devenit deja o pandemie, iar numeroasele grave probleme ce le implică această pasiune vicioasă afectează cel mai durut anume țările în curs de dezvoltare. Studiile în acest sens au apreciat, că în Republica Moldova fumează 46,2% bărbați și 6,2% femei. În rândul adolescenților avem cca. 15,0% de fumători. Pentru înfruntarea acestui fenomen, Republica Moldova a semnat Convenția Cadru pentru Controlul Tutunului, aprobată de Organizația Mondială a Sănătății, prin intermediul căreia țările membre ale OMS vor iniția și realiza politicile necesare pentru a combate tabagismul.

Este alarmantă și situația privind consumul excesiv de alcool și consecințele negative ale acestui fenomen. Accentuez, în acest context, că una din cele mai importante probleme este faptul că populația nu conștientizează propria responsabilitate pentru sănătate. O reală schimbare a situației va fi posibilă doar atunci când populația se va pătrunde de valoarea activităților de profilaxie și își va aminti de propria sănătate nu doar atunci când deja au apărut probleme.

COR.: Ați menționat că una dintre victoriile anului 2006 este aprobarea de către Fondul Global a grantului Republicii Moldova pentru runda a VI-a. Cui credeți că se datorează acest succes?

I. ABABII: Într-adevăr, începând cu anul 2008, Moldova va primi o nouă finanțare de la Fondul Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei - un grant pentru o perioadă de 5 ani (iunie 2008-decembrie 2013). Acest suport financiar va veni în sprijinul viitoarelor Programe naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei.

Aplicația de grant din partea Republicii Moldova a fost elaborată printr-un proces democratic, transparent, cu participarea tuturor sectoarelor societății și reprezentată prin organizațiile guvernamentale, neguvernamentale, agențiile internaționale, donatori și mass-media.

Mecanismul de elaborare a propunerii de grant pentru runda a VI-a a Fondului Global aparține secretariatului Consiliului Național de Coordonare TB/SIDA (CNC), care, pe parcursul mai multor luni de zile, a desfășurat o activitate intensă de informare și circulare a informației.

În acest sens, sub egida secretariatului CNC, au fost organizate un șir de ședințe de lucru la nivelul grupurilor tehnice ale Consiliului, care, în baza cerințelor Fondului Global, la etapa inițială de elaborare,

au identificat prioritățile din domeniul tuberculozei și HIV/SIDA și au venit cu un șir de propuneri pentru depășirea dificultăților.

Ulterior, propunerile au fost examinate de către o comisie locală de experți, fiind aprobat un proiect comun. Acesta a fost prezentat apoi în cadrul ședinței Consiliului Național de Coordonare TB/SIDA, unde a fost aprobat în unanimitate și, ulterior, aplicația din partea Republicii Moldova a fost expediată pe adresa Fondului Global.

Acest proces îndelungat și destul de complicat a cerut implicarea activă și profesionistă a tuturor partenerilor, meritul pentru acceptarea de către Fondul Global a propunerii din partea țării noastre aparținând tuturor celor care și-au adus contribuția la pregătirea acestei aplicații și, bineînțeles, spiritului de parteneriat, relațiilor de colaborare între actorii-cheie din domeniu. Printre aceștia putem menționa: Programul Națiunilor Unite pentru HIV/SIDA (UNAIDS), Biroul de coordonare al OMS în Moldova, UNICEF, UNFPA, PNUD, Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (Asdi), Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Alianța Internațională Americană pentru Sănătate (AIHA), Organizația Internațională pentru Migrație, Fundația Soros-Moldova, Centrul SIDA, Dispensarul Republican de Dermatovenerologie, Institutul Republican de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” și, desigur, reprezentanții societății civile.

Din anul 2003, din partea Fondului Global, Moldova beneficiază de un grant în valoare de aproximativ 11 milioane dolari SUA (5 milioane dolari SUA în prima fază – anii 2003-2005 și circa 6 milioane dolari SUA în faza a doua – anii 2005-2008).

COR.: *Revenind la aprecierile marelui Hipocrate, care definea medicina drept o „artă”, iar medicul – “filozof egal cu Dumnezeu”, am vrea să știm ce aprecieri aveți Dumneavoastră pentru medicina care se face astăzi la noi și cum vedeți statutul medicului contemporan?*

I. ABABII: Profesia de medic în toate timpurile a fost una din cele mai nobile, căci medicul are menirea de a asigura cel mai de preț bun al umanității – sănătatea. Profesia de medic este indispensabilă de așa calitate precum omenia, compasiunea, jertfirea de sine. Aceste virtuți umane au devenit și mai actuale acum, când medicina a fost ordonată după principiul medicinei de familie, când medicul de familie are grijă nu doar de starea sănătății tuturor membrilor familiei, dar este și un prieten al familiei.

În condițiile dezvoltării vertiginose a științei și implementării tehnologiilor avansate în procesul de diagnosticare și tratament, medicul contemporan este în primul rând un profesionist bine instruit și multilateral dezvoltat.

Procesul de formare a unui medic durează 9-11 ani, fiind necesare atât alocării financiare considerabile din partea statului, cât și eforturi deosebite din partea persoanelor în cauză, de aceea potențialul acestor categorii de specialiști trebuie valorificat pe deplin pentru asigurarea sănătății populației.

COR.: *Cu regret, în conștiința multora dintre noi mai persistă părerea că „medicul este responsabil de sănătate”, pe când medicul poate doar ajuta la vindecarea bolii. Cum credeți că ar trebui învățați oamenii pentru a fi responsabili de propria lor sănătate?*

I. ABABII: Așa cum am mai spus, oamenii trebuie învățați că sănătatea este un dar care trebuie prețuit și păstrat pe parcursul întregii vieți. Organismul, rațiunea, spiritul, familia, comunitatea, locul de muncă, educația și convingerile – toate concură și interrelaționează și foarte multe aspecte ale sănătății noastre sunt afectate de ceea ce facem.

Medicul este persoana care vă furnizează informații, vă poate da sfaturi, vă acordă ajutor în caz de necesitate. Având informațiile corecte despre sănătate și factorii ce o determină, putem face o alegere corectă și să ne îmbunătățim atât sănătatea, cât și viața în ansamblu. O bună stare a sănătății ne dă ocazia de a trăi fără careva limitări și de a atinge obiective importante în viață.

COR.: *Care vor fi cele mai mari așteptări pentru sistemul de sănătate și pentru populația Republicii Moldova în anul 2007?*

I. ABABII: Pentru anul 2007, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale își trasează un vast program de activitate, care este un răspuns la provocările existente și tinde cu fermitate să mențină și să creeze condiții de dezvoltare durabilă și modernizare a sistemului sănătății.

Astfel, va continua perfecționarea cadrului legislativ-normativ în domeniul sănătății și protecției sociale, și implicit racordarea acestuia la standardele europene.

Pentru a asigura durabilitatea politicilor și a menține în ritm reforma de modernizare a sistemului sănătății, ministerul se preocupă de elaborarea „Strategiei de dezvoltare a sistemului sănătății pe termen mediu”. Scopul acestui document este transformarea sistemului sănătății din unul axat pe tratament spre un sistem axat pe profilaxie. Se prevăd o serie de metode de raționalizare a cheltuielilor în sistemul de sănătate, îndeosebi în cel de asistență medicală secundară.

Vor fi, în continuare, dezvoltate și îmbunătățite asigurările medicale, privind o acoperire mai largă a populației, în special în zonele rurale, dar și prin îmbunătățirea calității serviciilor medicale acordate.

O direcție prioritară, și nu doar pentru anul viitor, va fi cea de restructurare și eficientizare a activității spitalelor și clinicilor ambulatorii, în special prin inițierea creării „centrelor de excelență”, care prin calitatea remarcabilă a serviciilor medicale secundare vor permite economisirea și dirijarea mai multor surse spre soluționarea problemelor din domeniul sănătății la nivelul sectorului rural, unde accesul la servicii este dificil și indicatorii sănătății sunt inferiori peisajului de ansamblu din țară.

Totodată, va fi continuată dezvoltarea sistemului informațional medical integrat cu alinierea acestuia la standardele din regiunea europeană, și nu doar pentru a furniza date statistice și a completa rapoarte intercomunitare, dar pentru a asigura accesul larg al tuturor medicilor la informațiile din circuitul medicinei mondiale.

O activitate pe care o considerăm foarte importantă va fi perfecționarea mecanismelor de comunicare în procesul de dirijare, astfel încât populația să fie implicată mai mult în procesul de luare a deciziilor.

COR.: *Un proverb englez ne învață să ne încredem celor trei mari doctori-iluștri: „Medicul – Regim”, „Medicul – Calmitate” și „Medicul – Bună Dispoziție”. Cred că ar trebui să le facem mai mult loc acestor „aliați ai sănătății” în viața noastră pentru a fi mai sănătoși și mai fericiți în anul 2007!*

I. ABABII: De fapt, respectarea acestor trei precepte sau condiții pot asigura un stil de viață corect și sănătos. Stilul de viață include câteva componente, cum ar fi munca, odihna, hrana, atitudinea față de probleme și soluționarea acestora. Fiecare individ își dezvoltă un stil de viață, în mare parte, prin încercare și eșec. Oamenii experimentează mereu și într-un final adoptă acele comportamente care le conferă maximă satisfacție și confort.

Stilul comportamental, obiceiurile noastre – sunt factorii cei mai influenți asupra sănătății în ansamblu, dar anume ei sunt și cel mai simplu de anulat sau cel mai bine ținut sub control. Mă refer la abandonarea fumatului și a consumului de alcool, la practicarea activităților fizice, reducerea consumului de sare, la consumul fructelor și legumelor, monitorizarea tensiunii arteriale etc.

Cât de simplu nu ar părea, dar prin respectarea unui regim corect de muncă și odihnă, o alimentație sănătoasă și mai multă mișcare, prin renunțarea la deprinderile dăunătoare populația va putea face față stresului cotidian și își va menaja sănătatea pentru o viață lungă și fericită.

Interviu realizat de Victoria Tataru, jurnalist

ECOUL CONGRESULUI II NAȚIONAL AL MEDICILOR DE FAMILIE

În perioada 24-26 octombrie curent, la Chișinău, s-a desfășurat Congresul II național al medicilor de familie din Republica Moldova, care a adunat peste 350 lucrători din asistența medicală primară, precum și nume notorii din medicina de familie din Statele Unite ale Americii, România, Polonia, Lituania.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Medicilor de Familie din Republica Moldova în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu".

În cadrul Congresului au fost abordate aspectele clinice, educaționale și de management ale medicinei de familie, fiind organizat și un simpozion cu participarea specialiștilor din SUA.

FILOZOFIA MEDICINII DE FAMILIE ESTE UNICĂ, PARTICULARITĂȚILE DE IMPLEMENTARE DIFERĂ DE LA ȚARĂ LA ȚARĂ

COR.: Domnule Grigore Bivol, prin ce este semnificativă ediția a II a Congresului național al medicilor de familie din Republica Moldova?

Grigore Bivol: În primul rând, prin faptul că s-a făcut o retrospectivă a tot ce s-a realizat în cadrul asistenței medicale primare pe parcursul ultimilor 6 ani, adică în perioada dintre congrese. Personal consider că am înfruntat o perioadă destul de complicată, care a coincis cu reformele din sistemul sănătății, axate pe implementarea medicinei de familie și medicinei de urgență, paralel cu susținerea medicinei preventive și specializate.

Medicina de familie în Republica Moldova este cunoscută din 1988, când pentru prima dată au început să fie pregătiți medicii de familie, dar trecerea la sistemul de asistență medicală primară a avut loc la 1 ianuarie 1999. Așadar, medicina de familie are doar 7 ani, răstimp în care multe probleme s-au soluționat din mers, cum se spune. Mă refer la pregătirea cadrelor, dotarea oficiilor medicilor de familie, elaborarea actelor normative necesare, atestarea și acreditarea etc. Creată în 2000, Asociația Medicilor de Familie pe de o parte a susținut promovarea reformelor în sănătate, iar pe de altă parte, a apărut interesele profesionale ale medicilor de familie. A trece de la sistemul Semașco la unul nou, focusat pe asistența medicală primară nu a fost

GRIGORE BIVOL
profesor universitar,
președintele Asociației Medicilor de
Familie din Moldova

ușor, chiar dacă acesta este mai calitativ și mai puțin costisitor decât asistența medicală specializată.

În anul 2000 am organizat Congresul I național al medicilor de familie, care a stabilit niște obiective foarte clare și mă bucur că, ajunși la ediția a doua, majoritatea acestora au fost realizate cu succes.

Ediția curentă este remarcabilă și datorită reprezentării internaționale. Am invitat colegi din medicina de familie din România (Cluj, Iași, Constanța), Polonia și SUA (26 medici de familie-practicieni și profesori), care au participat la un simpozion, oferind informații valoroase despre medicina de familie din SUA și alte țări ale lumii. Printre acestea: „Evaluarea și asigurarea calității: medicina bazată pe dovezi, ghiduri și protocoale”; „Instruirea în medicina de familie în SUA: rezidențiatul și deprinderile de instruire și supraveghere”; „Rolul asociațiilor medicale profesionale: sistemul de credite în educația medicală continuă și colaborarea cu alte organizații” etc.

Au fost 2 zile de muncă intensă, în care participanții la Congres au acumulat experiența diferitor țări în domeniul medicinei de familie, ceea ce a generat și foarte multe întrebări. Filozofia este unică, dar particularitățile de implementare diferă de la țară la țară.

COR.: Ce probleme prioritare pentru medicina de familie au fost identificate de către participanții la Congres și cum își vor găsi acestea soluționarea?

Grigore Bivol: Implementarea medicinei de familie este un component forte în reformele sistemului de sănătate, iată de ce pentru optimizarea acestui sector se caută mereu căi și metodici noi pentru a răspunde eficient la problemele de sănătate ale populației. Printre problemele care își așteaptă rezolvarea în viitorul apropiat se numără cele ce țin de perfecționarea cadrelor didactice, implementarea formelor variate în metoda de pregătire a medicilor de familie, finanțarea mai bună și autonomă a asistenței medicale primare etc. Acordarea autonomiei sectorului primar este un punct important al rezoluției Congresului. Alt punct al rezoluției ține de asigurarea cu medici de familie a raioanelor, în special a celor din centrul și sudul republicii, unde există insuficiență de cadre.

Este de menționat că o primă schimbare pozitivă privind repartizarea în câmpul muncii s-a observat la promoția de absolvenți din 2006 a USMF. Impresionați de facilitățile prevăzute în Legea cu privire la repartizarea tinerilor specialiști, 80% din absolvenții facultății „Medicina de familie” au semnat că pleacă la lucru în localitățile rurale. Respectiva Lege prevede acordarea pe parcursul a 3 ani a unui suport de 30 mii lei (câte 10 mii lei pe an) și facilități privind asigurarea cu spațiul locativ, transport, reduceri la achitarea serviciilor comunale etc. Prin Hotărârea Guvernului și Ordinul Ministrului Sănătății și Protecției Sociale, tinerii specialiști care vor pleca în teritorii vor mai avea o prioritate – vor fi atestați îndată după rezidențiat la categoria a

doua de calificare, ceea ce de asemenea schimbă statutul lor.

La capitolul deficiențe urmează să fie trecute și echiparea insuficientă a unei treimi din Centrele de Sănătate și a celei mai mari părți din Oficiile Medicilor de Familie din localitățile rurale, fapt ce îi împiedică pe medicii de familie și reprezentanții asistenței medicale primare să realizeze standardul educațional obținut în formarea profesională. Și asigurarea insuficientă cu mijloace de transport și de telecomunicație, lipsa unui sistem informațional, remunerarea redusă a personalului medical influențează calitatea asistenței medicale la etapa primară.

Reforma în asistența medicală primară prin implementarea medicinei de familie și fondarea specialității în plan academic și practic în Republica Moldova a devenit o realitate. Urmează perfecționarea managementului la toate nivelele AMP (CMF, CS, OMF), consolidarea AMP prin finanțare autonomă (separarea de medicina specializată),

dezvoltarea sistemului privat cu oficii direct contractate de CNAM, îmbunătățirea competenței profesionale a lucrătorilor medicali și lărgirea accesului populației la servicii primare de calitate.

COR.: Care din ideile menționate vă propuneți să le realizați în timpul cel mai apropiat?

Grigore Bivol: Printre obiectivele de după Congres ale Asociației Medicilor de Familie se numără extinderea colaborărilor internaționale și pregătirea de a deveni membri ai Asociației Internaționale a Medicilor de Familie (WONCA), ce va permite alinierea medicinei primare autohtone la standardele internaționale. Pentru aceasta este necesar să muncim cu aceeași seriozitate și să ne asumăm toate responsabilitățile.

COR: Noi vă urăm mult succes!

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

FELICITĂRI PENTRU PROGRESUL EXTRAORDINAR PE CARE L-AȚI FĂCUT

DANIEL OSTERGAARD
vicepreședinte al Asociației
Americane a Medicilor
de Familie, SUA

COR.: Cum apreciați participarea Dumneavoastră la acest Congres?

D. Ostergaard: Sunt impresionat de nivelul de organizare a evenimentului și mă bucur că din SUA suntem o grupă atât de numeroasă pentru a participa la lucrările simpozionului moldo-american. De asemenea, doresc să salut prezența colegilor din Polonia, România, Lituania, care dispun de o experiență interesantă în domeniul asistenței medicale primare.

COR.: Care sunt, în opinia Dumneavoastră, asemănările și deosebirile dintre statutul medicului de

familie din SUA și Moldova?

D. Ostergaard: De fapt, aș spune că sunt mai multe asemănări decât diferențe. Și sunt foarte mute schimbări în ultimii 4 ani, de când am fost în Moldova... Una din diferențele cele mari este că medicul de familie din SUA are grijă de pacienți atât în oficiul medicului de familie, cât și în spital. Din acest punct de vedere, sistemul din Moldova este mai apropiat celui din Marea Britanie, unde medicii de familie au grijă de pacienți doar în sectorul de ambulator. O altă diferență este că medicul de familie din Moldova este o poziție relativ nouă în Moldova. Pe când în SUA avem o tradiție de 40 ani... De exemplu, în SUA medicul de familie are grijă mai mult de problemele clinice decât medicul de familie de aici. Medicii de familie din Moldova direcționează pacienții la specialiști din simplul motiv că sunt mai puțin experimentați în acest domeniu. Dar noi suntem nespuse de impresionați de schimbările pe care le aveți în sistemul de sănătate și eforturile considerabile depuse de a reforma sistemul de sănătate în ultimii ani.

COR.: Ce mesaj ați avea pentru medicii de familie din Moldova?

D. Ostergaard: Felicitări pentru progresul extraordinar pe care l-au făcut în ultimii 15 ani de a trece de la un sistem sovietic de sănătate la nivelul pe care-l aveți astăzi. Apreciem relațiile noastre de colaborare cu colegii moldoveni din medicina de familie, în special, cu reprezentanții Ministerului Sănătății și Protecției Sociale, Universității de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu". La fel, am lucrat foarte intens cu ONG "Counterpart International", care ne-a ajutat cu livrarea lotului de medicamente. Cum se spune în Moldova: „La mai mult și la mai mare!”

MEDICUL DE FAMILIE TREBUIE SĂ DEVINĂ FIGURA PRINCIPALĂ A ÎNGRIJIRILOR DE SĂNĂTATE

COR.: Care ar fi cele mai mari victorii obținute de medicina de familie în România?

G. Haber: Medicina de familie în România există din 1998, de când s-a instituit sistemul de asigurări sociale în sănătate, devenind o specialitate recunoscută ca oricare alta. Deci, din punct de vedere organizatoric, suntem pe calea cea dreaptă.

Este îmbucurător că în prezent Ministerul Sănătății acordă o atenție mai mare medicinei de familie. Astfel, s-a înțeles că este o asistență mai ieftină față de spital, care este un consumator teribil de fonduri financiare. Potrivit statutului, medicii de familie trebuie să acopere 70-80% din consultațiile solicitate de populație. Luptăm să scădem presiunea asupra spitalului, și, prin urmare, să creștem demnitatea și rolul medicului de familie în sistem, ceea ce vă doresc și Dumneavoastră.

Referindu-ne la statutul medicului de familie în România și Moldova, sunt foarte multe asemănări, dar și diferențe. Medicii de familie în România încheie contracte cu casele de asigurări în sănătate. Au rămas în sistem bugetar plătit de stat, doar cei care sunt în medicina școlară (avem medici de medicină generală care sunt la școli), întreprinderi etc. Lucrurile încă nu sunt pe deplin clare, cert însă e că medicul de familie trebuie să devină figura principală a îngrijirilor de sănătate, acolo unde este locul lui în toată lumea civilizată.

COR.: Ce ne puteți spune despre relațiile de colaborare dintre Societatea Națională a Medicilor de Familie din România și Asociația Medicilor de Familie din Moldova?

G. Haber: Între aceste două asociații profesionale există frumoase relații de colaborare, care în timp devin și mai trainice. Spre exemplu, noi deja nu mai putem concepe vreun eveniment cu participare internațională, fără prezența delegației din Republica Moldova... Ne întâlnim pe la diferite forumuri la Iași, Brăila, Alba Iulia, Chișinău... Și nu numai atât. În timpul discuțiilor purtate cu dl profesor Grigore Bivol, am stabilit să încheiem un parteneriat între aceste două instituții, care pe parcurs va avea beneficiul său.

GEORGE HABER
președintele Societății Naționale
a Medicilor de Familie, România

ACȚIUNI COMUNE CSI PRIVIND HIV/SIDA

În perioada 8-9 noiembrie curent, la Moscova (Federația Rusă) a avut loc întrunirea extinsă a Consiliului de Coordonare CSI privind HIV/SIDA: "Progresul spre accesul universal la prevenirea, tratamentul, îngrijirea și suportul în domeniul HIV/SIDA".

Evenimentul a fost organizat de Ministerul Sănătății și Dezvoltării Sociale (Serviciul Federal pentru Supravegherea Protecției Drepturilor Consumatorilor și Bunăstarea Populației) din Federația Rusă, în colaborare cu Comitetul Executiv CSI și UNAIDS.

Pornind de la consultațiile regionale și naționale, care au fost inițiate potrivit angajamentelor Declarației privind HIV/SIDA și necesității de extindere a eforturilor spre atingerea accesului universal până în 2010, întrunirea de la Moscova și-a propus să ofere o oportunitate pentru a analiza ultimele tendințe ale epidemiei din regiune și a împărtăși experiențele legate de acțiunile cheie pentru depășirea obstacolelor existente.

În cadrul întrunirii, participanții au făcut o prezentare a situației din țară, relevând principalele rezultate care trebuiesc atinse, căile și oportunitățile de susținere a accesului universal, precum și posibilele acțiuni regionale.

Agenda de lucru a întrunirii a inclus de asemenea prezentarea proiectului planului de lucru regional pentru anii 2007-2011 "Acțiuni comune CSI privind HIV/SIDA" și discuții privind pregătirea celei de-a II-a Conferințe pentru problemele HIV/SIDA cu participarea reprezentanților din regiunea Europa de Vest și Asia Centrală.

Este de menționat că Federația Rusă este singura țară care până la moment a prezentat o propunere oficială pe numele secretariatului Consiliului de Coordonare CSI pentru HIV/SIDA pentru organizarea Conferinței. În același timp, delegația Ucrainei a informat auditoriul că are sprijinul conducerii țării și în timpul cel mai apropiat va prezenta o aplicație pentru găzduirea celei de-a II-a ediții a Conferinței.

La întrunirea extinsă privind progresul accesului universal în domeniul HIV/SIDA, delegația Republicii Moldova a fost prezentată de Oleg Barbă, secretariatul CNC TB/SIDA; Gabriela Ionașcu, șeful oficiului UNAIDS în Moldova; Victor Burinschi, coordonatorul proiectului TB/SIDA; Ștefan Gheorghită, directorul Centrului SIDA și Igor Chilcevsckii, reprezentantul persoanelor afectate și infectate de HIV/SIDA.

Printre invitații de onoare ai întrunirii au fost: profesorul Lars Kallings, reprezentantul oficial al Secretarului General ONU pentru Europa și Debbie Landey, vicedirectorul executiv UNAIDS.

DIRECTORUL REGIONAL AL BĂNCII MONDIALE S-A AFLAT ÎNTR-O MISIUNE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

La începutul lunii octombrie 2006, în Republica Moldova s-a aflat într-o misiune de lucru dl Paul Bermingham, directorul Băncii Mondiale pentru Ucraina, Belarus și Moldova.

Pe parcursul vizitei, dl Bermingham a luat cunoștință de realizarea proiectelor Băncii Mondiale în țara noastră și a avut un șir de întreveneri cu prim-ministrul țării - dl Vasile Tarlev, prim-viceprim-ministrul - dna Zinaida Grecianăi, alte oficialități din cadrul ministerelor de profil privind acordarea de către Banca Mondială a asistenței pentru dezvoltare.

Printre rezultatele misiunii se numără semnarea de către Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (Banca Mondială) a unui acord de grant în sumă de 6 mil. dolari SUA pentru dezvoltarea sectorului agrar din Moldova.

Un proiect important al Băncii Mondiale în Republica Moldova este și proiectul de control HIV/SIDA, care se implementează în baza unui grant de 5,5 mil. dolari SUA pentru perioada 2003-2008, resursele financiare acordate fiind orientate în exclusivitate pentru susținerea Programului național de control și profilaxie a infecției HIV/SIDA/ITS.

Dorind să se familiarizeze mai bine cu activitățile realizate în cadrul proiectului respectiv, dl Bermingham a întreprins o vizită în municipiul Bălți, unde s-a întâlnit cu membrii Centrului de Sănătate Prietenoase Tinerilor "ATIS" și reprezentanții organizației neguvernamentale "Respirația a doua".

Dl Bermingham s-a arătat satisfăcut de activitatea Centrului "ATIS", care acordă un șir de servicii gratuite și confidențiale tinerilor și, în același timp, a luat cunoștință de situația persoanelor infectate cu HIV și bolnave de SIDA, care în timpul întâlnirii au relatat despre programele de suport social și reabilitare pe care le susțin, precum și despre dificultățile cu care se confruntă în viața de toate zilele.

La finele vizitei, reprezentantul Băncii Mondiale a susținut o conferință de presă, care a inclus prezentarea raportului privind dezvoltarea în lume. Raportul oferă recomandări în materie de politici în contextul a trei aspecte principale: extinderea oportunităților prin înlăturarea lacunelor în educație, ocuparea forței de muncă și participarea civică; recunoașterea tinerilor în calitate de mandatar, expansiunea informației și a sprijinului pentru luarea unor decizii mai bune și acordarea „celelalte două șansa” tinerilor.

Printre altele, în raport se menționează că mulți tineri din regiune au nevoie să li se acorde „a doua șansa” pentru a-și reveni de pe urma unor circumstanțe nefavorabile sau a unor decizii nereușite. La fel, există multe intervenții cost-eficiente pentru a ajuta tinerii să revină în școli, să însușească aptitudinile necesare pe piața muncii, să minimalizeze și să se recupereze de pe urma daunelor cauzate sănătății.

Este de menționat că sprijinul Băncii Mondiale în Republica Moldova va continua prin susținerea proiectelor: „Educația de calitate în zonele rurale”, „Investiții și servicii rurale II”, „Controlul HIV/SIDA”, „Fondul de investiții II”, „Concursul ideilor inovatoare” și „Programul de granturi mici 2007”.

DISPUTE PE MARGINEA NOULUI PROIECT DE LEGE PRIVIND INFECȚIA HIV/SIDA ÎN MOLDOVA

La 23 noiembrie 2006, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în prima lectură proiectul de Lege privind infecția HIV/SIDA în Moldova.

Dezbaterile s-au axat inclusiv pe articolul 5, punctul 1, precum și articolele 7, 8, 9 și 29. Totuși, modificări nu au fost introduse la această etapă, iar experții recunosc că noul proiect de Lege exclude practic orice formă de discriminare a persoanelor care trăiesc cu HIV și garantează drepturile cetățenești ale acestora.

Agencia de presă BBC România a relatat pe marginea acestor discuții într-o știre specială, care include interviuri cu membrii Parlamentului și reprezentanții societății civile.

Știre preluată de pe www.aids.md

SCURTĂ RETROSPECTIVĂ ÎN LEGISLAȚIA DESPRE HIV/SIDA

Legea cu privire la profilaxia maladiei SIDA a fost adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 25 mai 1993 și pe tot acest parcurs a servit drept instrument eficient în efectuarea activităților de prevenire a infecției HIV/SIDA, instruire, educare, acordare a asistenței medicale persoanelor infectate cu HIV și bolnave de SIDA. Din momentul adoptării Legii au parvenit însă numeroase schimbări în situația și tendințele epidemice ale infecției HIV/SIDA. A sporit potențialul în efectuarea activităților de prevenire, accesul populației la testare. Persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA au acces la tratament antiretroviral specific și tratamentul maladiilor oportuniste. S-a acumulat experiență națională și internațională în profilaxia infecției, inclusiv în elaborarea, adoptarea și aplicarea actelor legislative. Este de menționat că Legea din 1993 conține unele elemente care lezează drepturile omului (testări obligatorii) ș.a.

Actualul Proiect are drept scop extinderea aplicării activităților strategice de prevenire, educare, informare, asistență medicală și socială, precum și îndeplinirea obligațiilor țării și alinierea la normele legislative internaționale și cerințele Uniunii Europene.

Proiectul de Lege reglementează și stabilește baza legislativă a

acțiunilor îndeplinite pentru profilaxia răspândirii infecției HIV/SIDA, efectuarea politicii complexe îndreptate spre unirea eforturilor tuturor structurilor societății în realizarea activităților de profilaxie, efectuarea profilaxiei ca un sistem de măsuri de reacționare la epidemie, excluderea discriminării, garantarea respectării drepturilor omului, elaborarea și perfecționarea sistemului de educație și informare, asigurarea sistemului garantat la asistența medicală și socială. Cadrul măsurilor de profilaxie este bazat pe activitățile de sensibilizare a opiniei publice, educare, comunicare și campanii mass-media, promovare a comportamentului fără risc.

Noul Proiect reglementează activitățile de prevenire în cadrul grupurilor de risc – copii, tineri femei, utilizatori de droguri injectabile, minorități sexuale, persoane care practică sex comercial, deținuți din penitenciare, contingentul militar, persoane migrante, refugiați etc.

Proiectul de Lege care se discută la moment garantează accesul la consiliere și testare benevolă, respectarea confidențialității, interzicerea testării obligatorii, accesul la tratament antiretroviral, alte forme de tratament și asistență paliativă. De asemenea, Proiectul conține teze orientate spre interesele supreme ale copiilor – prevenirea infecției HIV/SIDA se include în cursul obligatoriu la nivelul sistemului de învățământ primar, mediu, universitar, în activitățile educaționale formale și neformale în rândul adolescenților instituționalizați, copiilor neșcolarizați.

Actualul Proiect de Lege garantează realizarea activităților materno-fetale de prevenire a infecției HIV/SIDA; interzice discriminarea la locul de lucru, în instituțiile preșcolare și de învățământ, instituțiile medico-sanitare publice, private și balneare; reglementează răspunderea pentru nerespectarea drepturilor persoanelor infectate.

Proiectul de Lege propus spre aprobare în Parlamentul Republicii Moldova este elaborat în baza evaluării cadrului național legislativ despre infecția HIV/SIDA și Convenției despre drepturile omului.

La elaborarea proiectului de Lege au fost luate în considerație recomandările Conceptului Legii-model CSI (Концепция модельного закона „О противодействии ВИЧ и СПИДу в государствах – участниках СНГ”, 2005) și cerințele Legii privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001. Actualul proiect de Lege conține 9 capitole structurate în 37 articole.

Proiectul Legii a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern al Republicii Moldova nr. 909 din 09 august 2006 și prezentat Parlamentului spre examinare. Proiectul de Lege a fost avizat de Ministerul Justiției, Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor și Ministerul Afacerilor Interne și discutat cu reprezentanții societății civile. Propunerile și recomandările parvenite pe parcursul dezbaterilor au fost incluse în proiectul de Lege.

FENOMENUL MIGRAȚIEI ȘI IMPACTUL ACESTUIA ASUPRA DEZVOLTĂRII UMANE

Oficiali guvernamentali, reprezentanți ai organizațiilor internaționale și ai societății civile s-au întrunit la 19 decembrie 2006 în cadrul unei mese rotunde, pentru a discuta diverse aspecte ale migrației și impactul acesteia asupra dimensiunii umane și dezvoltării Republicii Moldova.

În cadrul mesei rotunde “Ziua Internațională a Migranților: realități migraționale în Moldova”, participanții au fost familiarizați cu rezultatele a patru studii, realizate de OIM, UNICEF și PNUD, cu sprijinul Agenției Suedeze de Cooperare și Dezvoltare Internațională (Asdi) și al Comisiei Europene. Impactul migrației și al remitențelor la nivel de gospodărie, situația copiilor rămași fără îngrijirea părintească în urma migrației, costul uman al migrației, impactul acesteia asupra comunităților și încălcarea drepturilor migranților moldoveni sunt doar câteva subiecte ce au fost puse în discuție.

Studiile arată că în timp ce nivelul remitențelor migranților moldoveni a crescut și în prezent constituie o treime din Produsul Intern Brut (mai mult de un miliard de dolari în 2006), iar nivelul investițiilor în micul business s-a mărit, migrația în Moldova exercită un impact negativ asupra copiilor rămași fără îngrijirea părinților care au plecat la muncă peste hotare, iar drepturile migranților din Moldova sunt încălcate. Aceste constatări dovedesc faptul că migrația trebuie percepută drept un fenomen complex, cu aspecte atât pozitive, cât și negative.

“Nu putem nega faptul că migrații exercită o contribuție semnificativă la dezvoltarea socială și economică a țărilor în care ei lucrează și trăiesc. Reieșind din aceasta, o egală atenție trebuie acordată siguranței și bunăstării lor,” a declarat Directorul General al OIM, Brunson McKinley.

Evenimentul a fost organizat de către OIM cu ocazia Zilei Internaționale a Migranților, marcată anual la 18 decembrie.

EXTINDEREA ACCESULUI UNIVERSAL LA PROFILAXIE, TRATAMENT, ÎNGRIJIRE ȘI SUPPORT ÎN DOMENIUL TUBERCULOZEI ȘI HIV/SIDA/ITS

În perioada 2-3 noiembrie curent, la Chișinău s-a desfășurat Forumul II Național al ONG-urilor ce activează în domeniul tuberculozei și HIV/SIDA.

Dezvoltarea și consolidarea societății civile reprezintă una din prioritățile Planului de Acțiune Republica Moldova - Uniunea Europeană. Controlul eficient și performant al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și altor maladii infecțioase reprezintă una din prioritățile Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, orientată spre atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

În acest context, Forumul II Național al ONG-urilor ce activează în domeniul TB/SIDA și-a propus drept scop:

- identificarea problemelor și posibilelor soluții privind extinderea accesului universal la prevenire, tratament, îngrijire și suport pentru buna implementare a programelor naționale de profilaxie și control al tuberculozei și HIV/SIDA/ITS;
- facilitarea schimbului de informații între ONG-urile, instituțiile guvernamentale și agențiile internaționale ce susțin activități în domeniu;
- împărtășirea practicilor de succes printre organizațiile participante;
- promovarea ideilor inovatoare și de perspectivă în domeniu.

Agenda de lucru a Forumului a inclus subiecte de actualitate, selectate în baza propunerilor participanților, în timpul evenimentului fiind organizat și un concurs al posterelor. Prin intermediul acestora, ONG-urile au avut posibilitate să prezinte auditoriului informație relevantă despre activitățile pe care le implementează, precum și să primească informații utile de la colegii lor. Cele mai reușite prezentări au fost premiate de o comisie de experți.

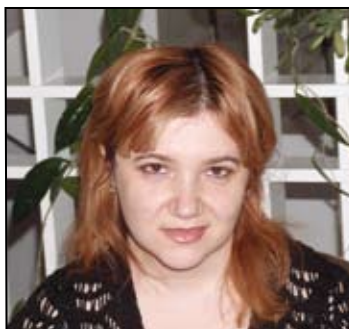
La evenimentul din acest an s-au înregistrat peste 120 participanți, inclusiv persoane infectate sau afectate de maladiile social-condiționate, reprezentanți ai autorităților publice locale, instituțiilor medicale, agențiilor internaționale și donatoare, jurnaliști.

Evenimentul a fost organizat de către ONG „Reforme medicale”, cu susținerea Consiliului Național de Coordonare TB/SIDA și suportul financiar al Băncii Mondiale prin intermediul Proiectului TB/SIDA în Republica Moldova.

ECOUL FORUMULUI NAȚIONAL...

>>> Reflecții

VICTORIA TATARU

secretariatul CNC TB/SIDA

Orice final aduce o doză de melancolie, care pentru mine e un amestec de TRISTEȚE ȘI BUCURIE.

BUCURIE pentru că:

- Forumul a fost o idee realizabilă și a adunat o majoritate reprezentativă a ONG-urilor care activează în domeniu;
- A existat un dialog constructiv și un schimb de practici pozitive, ce vor contribui la îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților de lucru pentru a restricționa epidemia de tuberculoză și HIV;
- Au fost identificate problemele și

recunoscute deficiențele cu care sectorul neguvernamental din domeniu se confruntă la etapa actuală;

- Participanții Forumului au manifestat îngrijorare față de situația din domeniu și implicit, față de soarta semenilor săi – prieteni, rude, colegi, simpli concetățeni, propunând soluții de optimizare a eficienței serviciilor pe care le acordă;
- S-au pus accente pe consolidarea eforturilor în lupta împotriva tuberculozei și HIV/SIDA;
- În țărișoara Moldovei există OAMENI, care, adeseori, nevăzuți și neauziți de nimeni, își aduc aportul în contracararea acestor maladii deosebit de grave etc.

TRISTEȚE pentru că:

- Pe parcursul celor două zile de lucru al Forumului, tuberculoza și HIV/SIDA nu s-au dovedit a fi printre prioritățile reprezentanților Guvernului și Parlamentului, care din anumite motive au fost lipsă la acest eveniment de importanță crucială pentru dezvoltarea și consolidarea capacităților societății civile, ce activează în domeniul asigurării accesului universal la prevenire, tratament, îngrijire și suport pentru persoanele afectate sau infectate de HIV/SIDA și tuberculoză în Republica Moldova;
- Nu a existat interes pentru problemele abordate în cadrul Forumului nici din partea organizațiilor religioase, prezența cărora a fost resimțită de către participanți;
- ... în sfârșit, *tristețe*, pentru că un asemenea eveniment, probabil, nu se va organiza foarte curând, iar tematica abordată, în context global, național și local, este infinit mai largă, ceea ce înseamnă că este necesară o reconectare permanentă și un angajament plener și colectiv în controlul maladiilor infecțioase social-condiționate din partea tuturor.

>>> Reflecții

Am acceptat cu plăcere invitația de a participa la lucrările Forumului II Național, pentru că este un eveniment de anvergură pentru societatea noastră.

Activând în mass media, este foarte important să fii bine informat pentru ca ulterior să-ți poți informa corect radioascultătorii. N-aș putea spune că îmi sunt lipsă informațiile din domeniul tuberculozei și HIV/SIDA, dar omul cât trăiește învață.

Personal, grație faptului că în acest an am fost inclus într-un proiect de advocacy pentru reducerea noxelor, începând cu luna martie curent am inaugurat o emisiune nouă cu genericul „AntiVirus”. Fiind și redactorul

CONSTANTIN RÂNJA

redactor prezentator la postul „Radio-Media”, r-nul Cimișlia

prezentator al acestei emisiuni, sunt bucuroși să vă relatez că este un ciclu cu mare priză la radioascultători, unele teme fiind sugerate chiar de ei. Iată doar câteva subiecte abordate în cadrul emisiunii: „Ce este HIV?”, „Discriminarea”, „Drogurile”, „Tinerii în relație”, „Informarea” etc.

Pe această cale, aș vrea să mulțumesc colegilor mei de echipă și bineînțeles, directorului Andrei Bargan, care m-a susținut în realizarea noului concept de emisiune.

Țin să menționez că „Radio-Media” din Cimișlia emite pe frecvența 104.4 FM și acoperă raioanele Cimișlia, Hâncești, Basarabeasca, Leova, Căușeni și parțial Ialoveni.

>>> Reflecții

ANA MORARU

redactor-șef al ziarului
„Deșteptarea”, r-nul Nisporeni

Îmi pare rău că nu am participat la primul Forum și mă bucur nespus pentru posibilitatea de a fi invitată la cel de-al doilea.

Pe parcursul celor două zile de lucru al forumului ONG-urilor antrenate în combaterea epidemiei și controlul tuberculozei, am fost surprinsă de numărul organizațiilor guvernamentale, neguvernamentale și internaționale, care susțin activități în acest domeniu. Cu toții sunt uniți de-o cauză comună – lupta împotriva tuberculozei

și HIV/SIDA - două mari provocări ale omenirii la nivel local și global.

Consider că sunt foarte importante aceste întâlniri. Chiar și în pauzele dintre sesiuni, am observat că participanții continuau să discute la temele prezentate de raportori, își împărtășeau experiențele, făceau cunoștință unii cu alții.

La Forumul din acest an pentru prima dată au fost invitați și jurnaliști din republică. Consider importantă prezența noastră aici, pentru că noi adeseori suntem mai limitați în accesul la informații comparativ cu colegii noștri din mass media republicană. O altă problemă e că nu toți jurnaliștii au libertatea de a scrie la tematica consumul drogurilor, HIV/SIDA. Unele materiale la subiectele respective stau prin sertare și nu se publică luni de zile. Personal voi insista mai mult la directorul ziarului ca materialele la această temă să apară mai des.

Rezoluția Forumului este publicată pe pagina 24 >>

ACTIVITĂȚILE DE INFORMARE PENTRU MIGRANȚI AU FOST PLANIFICATE PENTRU PERIOADA SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ

CAMPANIA DE INFORMARE HIV/SIDA/ITS PENTRU MIGRANȚI/POPULAȚIA MOBILĂ ȘI CAMPANIA DE ADVOCACY ÎN MOLDOVA

Instrumentul cheie în activitățile de prevenire împotriva răspândirii infecției HIV/SIDA este informarea populației și realizarea activităților pe teren destinate grupurilor vulnerabile. Ținând cont de Cadrul strategic de comunicare pentru HIV/SIDA al MSPS și în conformitate cu obiectivele Programului național de profilaxie și control HIV/SIDA, OIM va lucra în direcția dezvoltării activităților specifice pentru transmiterea mesajelor de informare HIV/SIDA/ITS, utilizând mai multe canale de comunicare pentru migranți și populația mobilă. Mesajul va avea drept scop ridicarea nivelului de conștientizare privind potențialele pericole în procesul de migrație; facilitarea stabilirii diagnosticului la primele stadii de infectare cu HIV și asistarea persoanelor afectate în identificarea simptomelor de sinestător. Această activitate va fi îndeplinită în strânsă coordonare cu partenerii și va consta din două acțiuni principale:

Campania mass media și portalul sănătatea migranților

OIM va utiliza televiziunea, radioul, reviste/ziare și panouri pentru anunțuri (postere), canale de publicitate pentru a comunica mesaje de prevenire HIV/SIDA destinate migranților și populației mobile. Campania va include demonstrații la diapazon larg a spoturilor video și radio cu tematica HIV/SIDA și ITS; elaborarea și distribuirea materialelor informative (broșuri, booklete, flayere) etc. Materialele vor fi elaborate în coordonare cu MSPS. Pagina web existentă a OIM: www.migratie.md la fel va fi utilizată cu scopul promovării ideilor proiectului și asigurarea vizibilității activităților. În cadrul paginii web respective va fi elaborat și portalul: sănătatea migranților.

Activitățile în teren pentru grupurile vulnerabile (persoane deportate și victimele traficului)

Cu intenția de a aduce mesajele informaționale la toate categoriile de migranți, în special celor din grupurile vulnerabile (deportații și victimele traficului), OIM va acoperi cu materiale informaționale punctele de trecere a frontierei (aeroport, gara feroviară) și zonele de reședință ale migranților. În activitățile la punctele de control, OIM va implica Serviciul de grăniceri, iar pentru desfășurarea activităților în zonele izolate/îndepărtate de reședință din Moldova (unde locuiesc majoritatea migranților reîntorși), OIM va colabora cu ONG-urile care au experiență relevantă și resurse umane, precum și rețelele de voluntari ale OIM. Activitățile de informare au fost planificate pentru perioada Crăciunului și Anului Nou, când migranții care se reîntorc în țară (și populația mobilă) sunt cel mai ușor accesibili.

Adițional, OIM va depune toate eforturile la promovarea dialogului și atitudinii pozitive în rândul populației generale față de persoanele infectate.

Activitățile descrise vor avea drept scop:

1. De a contribui la realizarea schimbărilor în atitudinile și practicile ce țin de riscul infectării cu HIV/ITS și de a crea ideea responsabilității personale față de infecția HIV/ITS;
2. De a încuraja discuțiile la nivelul comunității și cel național privind infecția HIV/SIDA, subliniind factorii ce duc la răspândirea infecției ca un comportament de risc și marginalizarea persoanelor infectate;
3. De a contribui la dezvoltarea comportamentului protejat (utilizarea prezervativelor, negocierea sexului protejat și injectarea cu echipament steril);
4. De a promova principiile de solidaritate între membrii comunității.

Colaborarea cu diaspora moldovenească

Campania informațională efectivă în domeniul sănătății necesită o abordare holistică, atrăgând Diaspora comunităților în țările de destinație, precum și comunitatea în țara de origine. După cum a devenit cunoscut, prin intermediul consultațiilor naționale, un număr semnificativ de migranți ilegali din Republica Moldova se confruntă cu dificultăți privind accesul serviciilor medicale peste hotare și rămân expuși unor riscuri serioase de sănătate datorită lipsei informației adecvate și absenței legăturilor cu comunitatea din țara de origine. În particular, migranții fără acte de identitate adeseori lucrează în condiții de muncă nefavorabile și trăiesc în condiții inadecvate. Mulți migranți duc lipsa banilor pentru a achita serviciile medicale sau nu sunt în stare să beneficieze de serviciile locale datorită statutului lor ilegal. Aceste probleme sunt deseori însoțite și de HIV/SIDA, ITS, tuberculoză și alte maladii de natură infecțioasă și neinfecțioasă.

OIM vă desfășura măsuri de informare în principalele țări de destinație a migranților: Rusia și Italia. În acest sens, va fi alocat un buget flexibil pentru activitățile de parteneriat cu ONG-urile din statele respective. Principalul scop al organizațiilor subcontractate va fi planificarea și implementarea activităților de informare în domeniul HIV/SIDA și ITS în rândul migranților și a populației mobile din Moldova.

MASĂ ROTUNDĂ PE PROBLEMELE HIV/ SIDA ȘI SĂNĂTĂȚII MIGRANȚILOR

Una din problemele generale din domeniul sănătății migranților, în special cu referire la HIV, ITS și sănătatea reproductivă este că activitățile de până acum au fost limitate și sporadice. OIM va iniția o "masă rotundă" cu participarea reprezentanților organizațiilor guvernamentale relevante, experților internaționali și locali, ONG-urilor în scopul elaborării metodelor de includere a migranților și populației mobile în procesul național de planificare a acțiunilor pentru prevenirea HIV/SIDA, ITS în rândul migranților.

O altă temă care va fi abordată la masa rotundă va ține de: cerințele internaționale de tratare a migranților, drepturile omului la sănătate (cu referință la HIV/SIDA) și posibilitatea integrării migranților în societate.

STUDIU ÎN DOMENIUL MODELELOR DE COMPORTAMENT AL MIGRANȚILOR PESTE HOTARE (POSIBILELE RÎSCURI PENTRU SĂNĂTATE)

Discriminarea, marginalizarea, stigmatizarea, nerespectarea drepturilor omului în mare parte devin mai pronunțate în cazul infectării cu HIV, conducând la o mai mare vulnerabilitate pentru persoanele infectate și afectate de HIV/SIDA. Totuși, numeroase categorii de migranți sunt expuși unui risc sporit de infectare cu HIV datorită împrejurărilor specifice, constrângerilor și mediului specific statutului și situației lor. Foarte mulți din ei domiciliază în medii culturale totalmente străine lor, departe de familii și partenerii regulați, ceea ce are implicații asupra comportamentului lor sexual (practică sex neprotejat, beneficiază de serviciile sexului comercial). Înțelegerea comportamentului migranților, motivațiile și starea lor psihologică este importantă pentru proiectarea unor intervenții efective de prevenire.

Recomandările Centrului Național Științifico-Practic de Medicină

Preventivă și Centrului SIDA stipulează că se simte o necesitate pentru determinarea și analiza factorilor de risc și a modalităților de infectare (precum și altor detalii) în studiul epidemiologic, în special în legătură cu condițiile de ședere peste hotare¹. Adicional la acestea, discuțiile cu oficialitățile locale au confirmat deficiențele de informare privind riscurile pentru sănătate și acoperirea cu servicii medicale în principalele țări de destinație pentru migranții din Moldova. Situația este înrăutățită prin lipsa de cunoștințe despre sistemele/serviciile de sănătate disponibile pentru migranții reîntorși acasă, astfel marginalizând atât grupurile care pleacă, precum și cele care se reîntorc.

Prin urmare, o intervenție logică ar fi realizarea unui studiu comportamental, axat pe două domenii critice și interdependente: (1) supravegherea modelelor de comportament al migranților peste hotare; (2) condițiile de bază și factorii structurali care contribuie la vulnerabilitatea sănătății migranților în principalele țări de destinație. În acest sens, OIM va angaja un expert internațional. Toate aspectele metodologice studiului vor fi coordonate cu partenerii naționali și internaționali.

**Informație pregătită de Ecaterina Damian,
OIM Moldova**

USAID A LANSAT PROIECTUL „PREVENIREA HIV/SIDA ȘI A HEPATITELOR B ȘI C ÎN REPUBLICA MOLDOVA”

Pe data de 19 octombrie la Chișinău a avut loc o conferință, în cadrul căreia a fost lansat proiectul „Prevenirea HIV/SIDA și a hepatitelor B și C în Republica Moldova” (Proiectul PHH). Proiectul are un buget în valoare de 6,2 milioane dolari SUA și va fi implementat în Moldova la nivel central și regional pe parcursul următorilor patru ani. Proiectul este finanțat de Guvernul SUA prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), beneficiarul principal fiind Ministerul Sănătății și Protecției Sociale.

Proiectul USAID „Prevenirea HIV/SIDA și a hepatitelor B și C în Republica Moldova” va fi implementat de un consorțiu format din compania Emerging Markets Group (EMG) și doi subcontractori: Alianța Americană Internațională pentru Sănătate (AIHA) și Pathfinder International. Consorțiul va lucra în strânsă colaborare cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, Centrul Național SIDA, Centrul Național de Transfuzie a Sângelui, Spitalul Republican de Boli Infecțioase „T. Ciorbă”; precum și cu organizațiile neguvernamentale și donatorii străini care activează în domeniul HIV/SIDA și hepatitelor.

Obiectivul de bază al Proiectului este de a contribui la descreșterea incidenței HIV/SIDA și a hepatitelor B și C în Republica Moldova prin reducerea comportamentelor cu risc sporit, creșterea cererii pentru servicii, îmbunătățirea calității și accesului la servicii.

Proiectul PHH va aborda în mod comprehensiv problemele ce țin de prevenirea HIV și a hepatitelor B și C prin concentrarea eforturilor sale asupra a 5 obiective:

- Consolidarea serviciilor de consiliere și testare voluntară pentru HIV/SIDA și hepatitele B și C;
- Dezvoltarea programelor de comunicare pentru schimbare comportamentală în scopul prevenirii transmiterii HIV/SIDA și hepatitelor B și C și reducerii stimei și discriminării asociate cu HIV/SIDA;
- Ameliorarea securității sângelui și a produselor sanguine;
- Fortificarea capacității laboratoarelor privind diagnosticul hepatitelor B și C și optimizarea sistemului de supraveghere epidemiologică;
- Perfectarea ghidurilor vizând practicile medicale în scopul reducerii infecțiilor nosocomiale cu HIV și a hepatitelor B și C în

cadrul instituțiilor medicale și susținerea implementării acestor practici.

Printre rezultatele scontate ale Proiectului se numără:

- Crearea unei rețele naționale de centre de consiliere și testare voluntară care vor presta servicii calitative în corespondere cu standardele internaționale în domeniul HIV/SIDA și hepatitelor virale;
- Sporirea cu 50% a numărului de persoane din rândul populației generale care posedă cunoștințe corecte despre HIV/SIDA și hepatitele B și C;
- Stabilirea unui sistem de calitate de transfuzie a sângelui pentru securitatea transfuzională în conformitate cu standardele internaționale;
- Asigurarea acurateței de 95% în diagnosticul de laborator al hepatitelor B și C;
- Fortificarea laboratorului național de referință pentru hepatitele virale;
- Reducerea cu 50% a contaminării încrucișate cu hepatitele B și C și menținerea la nivelul “zero” de contaminare cu HIV/SIDA în instituțiile medicale.

Un scop major al proiectului va fi consolidarea capacității instituțiilor din Republica Moldova întru realizarea acestor obiective. Totodată, proiectul este orientat spre asigurarea unei sinergii cu alte inițiative în domeniul HIV/SIDA și hepatitelor și spre o strânsă coordonare a activităților sale cu acțiunile în desfășurare ale altor organizații donatoare.

Toate activitățile proiectului PHH vor fi implementate în conformitate cu „Politica națională în domeniul sănătății”, „Strategia națională pe termen mediu pentru dezvoltarea sistemului sănătății” și programele naționale din domeniul prevenirii HIV/SIDA, hepatitelor B și C și dezvoltării serviciului de sânge.

La conferința de lansare a proiectului „Prevenirea HIV/SIDA și a hepatitelor B și C în Republica Moldova” au participat: dl Ion Ababii, Ministrul Sănătății și Protecției Sociale; dl William Goldman, managerul de proiect; dl Michael Burkly, consilier superior pentru dezvoltare USAID, reprezentanți ai MSPS, OMS, UNICEF, PNUD, Asdi, AIHA, Fundației Soros-Moldova, CNCTB/SIDA, UCIMPTB/SIDA, Centrului SIDA, Centrului de transfuzie a sângelui, Universității de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Corpul Păcii, CNTM, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale etc.

¹ Buletin informativ privind situația HIV/SIDA în 2004 și măsurile de control pentru anul 2005.

1 DECEMBRIE – ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE COMBATERE A SIDA

SCURTĂ SINTEZĂ A EVENIMENTELOR CONSACRATE ZILEI DE 1 DECEMBRIE

Actualmente în lume sunt înregistrate circa 40 milioane de persoane cu statutul HIV pozitiv. În Republica Moldova, potrivit ultimelor statistici oficiale, sunt 3280 persoane infectate cu HIV.

1 Decembrie – Ziua Internațională de combatere a SIDA - reprezintă o oportunitate de a ne uni eforturile împotriva maladiei, de a manifesta dorința de ajutorare și înțelegere față de persoanele care sunt afectate de HIV și de a-i comemora pe cei care au murit de SIDA.

În acest an, ca și în anii precedenți, activitățile consacrate Zilei Internaționale de combatere a SIDA s-au desfășurat sub însemnul panglicii roșii, simbolul internațional al solidarității în lupta împotriva HIV/ SIDA.

În continuare, vă prezentăm o scurtă sinteză a celor mai importante acțiuni, organizate pe teritoriul Republicii Moldova cu prilejul zilei de 1 decembrie.

CHIȘINĂU

DRAGOSTEA ÎNVINGE SIDA

Asociația Filantropică IRFF-ONLUS în colaborare cu Asociația Obștească AIERM au organizat la Filarmonica Națională festivalul "Dragostea învinge SIDA".

Evenimentul a fost prilejuit de finalizarea campaniei de prevenire și informare "ABC – stil de viață cu „zero” transmitere HIV/SIDA", care a avut drept scop promovarea modului sănătos de viață.

Festivalul a inclus un concurs de creație artistică, organizat la compartimentele: poezie, muzică, spot video și poster. La festival au participat copii, adolescenți și tineri de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cei mai activi dintre

ei fiind premiați cu diplome și premii în valoare de până la 500 lei (locul I) pentru fiecare secțiune.

Este de menționat că prin intermediul campaniei "ABC – stil de viață cu „zero” transmitere HIV/SIDA", lansată la 15 mai curent, Asociația IRFF-ONLUS a contribuit la instruirea a 5000 de tineri din 35 localități, crearea cluburilor „Tinerii schimbă lumea” și formarea voluntarilor care activează în domeniul prevenirii HIV/SIDA.

Activitățile din cadrul campaniei au fost adresate în special, tinerilor din comunitățile rurale pentru a-i ajuta să se informeze mai bine despre infecția HIV, să-și formeze un comportament inofensiv și responsabil, astfel ca să oprească răspândirea infecției HIV în localitatea lor.

BĂLȚI

TINERII ÎMPOTRIVA SIDA

În scopul informării și sensibilizării tinerilor despre comportamentele de risc și transmiterea infecției HIV, Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” din orașul Bălți deja al 9-lea an organizează o acțiune culturală cu genericul "Tinerii împotriva SIDA".

Acțiunea a inclus: distribuirea materialelor informaționale, prezentări teatrale și muzicale, concursuri, vizionarea spoturilor informative etc.

La eveniment au participat reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, beneficiari ai proiectelor de reducere a noxelor, persoane infectate cu HIV, tineri și jurnaliști.

Tot în această zi, Asociația "Tinerii pentru dreptul la viață" a lansat proiectul „Masă caldă pentru persoanele HIV pozitive”. Astfel, pe parcursul perioadei reci (2006–2007), circa 50 persoane din orașul Bălți vor beneficia zilnic de un prânz cald.

O altă activitate ține de pregătirea coletelor cu hăinuțe calde pentru copiii persoanelor HIV pozitive și pentru însăși unele persoane cu statutul seropozitiv.

Cu ajutorul lucrătorilor sociali, în aceeași zi, a fost inițiată o acțiune de colectare a seringilor utilizate de pe străzile municipiului Bălți.

Manifestările consacrate zilei de 1 decembrie s-au desfășurat cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

CHIȘINĂU

“DESCHIDE-ȚI INIMA ALĂTURI DE CRUCEA ROȘIE”

Societatea Națională de Cruce Roșie din Moldova a organizat în scuarul Teatrului de Operă și Balet un marș al lumânărilor. Evenimentul s-a desfășurat sub lozinca: “Stop SIDA: Ține-ți promisiunea!” și a atras peste o sută de persoane, majoritatea tineri cu vârsta cuprinsă între 18-30 ani, care, în semn de implicare, au aprins lumânări. Acestea au fost plasate apoi pe o imensă panglică roșie, care a fost aranjată pe scările din fața Teatrului de Operă și Balet în forma literei “V” întors invers.

Panglica roșie a devenit simbolul internațional al luptei împotriva HIV/SIDA încă din 1991, când organizația “Visual AIDS” din New York împreună cu “Broadway Cares” și “Equity Fights AIDS” au declarat-o drept simbol al susținerii și nondiscriminării persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA. În acest an, peste 80 de țări din lumea întreagă au organizat un marș al lumânărilor în semn de solidaritate în lupta împotriva acestei pandemii.

La manifestarea publică, în afară de reprezentanții de la Crucea Roșie, au participat voluntari de la UNICEF, ONG “Tinerii pentru dreptul la viață”, ONG “Generația mea”, Centrul Republican SIDA etc. Pe parcursul acțiunii, organizatorii au distribuit diferite materiale informative privind metodele de profilaxie a infecției HIV.

Tot pe data de 1 decembrie, în incinta Teatrului “Licurici”, Societatea Națională de Cruce Roșie din Moldova a vernisat expoziția de fotografii “Deschide-ți inima alături de Crucea Roșie”. Expoziția a cuprins peste 200 de fotografii, ce reflectă activitățile organizației, printre care și cele de prevenire HIV/SIDA, implementate cu suportul financiar al Federației Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie, Uniunii Europene, Crucii Roșii din Franța, Marea Britanie, Polonia etc.

UNIȚI PENTRU COPII, UNIȚI ÎMPOTRIVA SIDA

Ziua internațională a emisiunilor pentru copii, consemnată tradițional la 10 decembrie, în acest an s-a desfășurat sub genericul „Uniți pentru copii. Uniți împotriva SIDA”. Cu această ocazie, tinerii și jurnaliștii profesioniști din Republica Moldova și-au unit eforturile pentru a sensibiliza opinia publică vis-a-vis de infecția HIV/SIDA și prevenirea acesteia.

Astfel, Centrul Media pentru Tineri în colaborare cu Compania Publică „Teleradio-Moldova” și susținerea financiară a Reprezentanței UNICEF în Moldova au realizat 3 emisiuni radiofonice și televizate pentru copii și tineri „Tu ești stăpânul vieții tale” (Radio-Moldova, ora 16.00-17.00) și „Împreună pentru sănătate” (TV Moldova 1, blocul de dimineață - ora 10.00-11.00 și blocul de seară - 19.40-20.40).

Organizatorii și realizatorii emisiunilor și-au propus să ofere publicului cât mai multă informație despre pericolul infectării cu HIV, promovarea atitudinii de toleranță față de persoanele HIV-infectate, mediatizarea modului sănătos de viață ca măsură de prevenire HIV/SIDA.

În cadrul emisiunilor Radio și TV au fost utilizate reportaje de la: Centrul de sănătate pentru tineri „NEOVITA” din Chișinău; Clinica prietenoasă a tinerilor „ATIS” din Bălți; secvențe din cadrul „teatrului social”; spoturi audio care promovează modul sănătos de viață și comportamentele lipsite de riscuri ale tinerilor.

Este de menționat că emisiunile radio și TV au fost realizate cu participarea voluntarilor și tinerilor educatori „de la egal la egal” din localitățile: Fălești, Cimișlia, Anenii Noi, Leova, Orhei, Soroca și Chișinău, care au încercat să-i motiveze pe semenii lor pentru a se implica în activitățile de voluntariat, informare și mediatizare a modului sănătos de viață ca modalități de prevenire a comportamentelor riscante.

Publicul a fost deosebit de receptiv, intervenind în direct cu opinii și comentarii la întrebările propuse spre discuție: „Ce presupune un mod de viață sănătos, lipsit de riscul de infectare cu HIV?”, „Răspund oare serviciile de sănătate nevoilor tinerilor?”, „Ce presupune toleranța față de persoanele infectate cu HIV?”, „Care ar fi mesajele copiilor și tinerilor pentru a preveni creșterea numărului de persoane infectate cu HIV în Republica Moldova?” etc.

Printre invitații emisiunilor au fost: Ștefan Gheorghită, directorul Centrului SIDA; Aliona Brodarschi, psiholog, Dispensarul Dermatovenerologic Republican; Tatiana Chiriac, medic infecționist, Centrul de Medicină Preventivă, mun. Chișinău; Angela Beșliu și Natalia Moraru, reprezentante ale Asociației Tinerilor Formatori din Moldova și Nicu Țărnă, liderul formației rock „Gândul Măței”, care a promovat mesaje de sănătate și prin exemplul său a încurajat publicul să nu rămână indiferent față de problema HIV/SIDA.

UNAIDS A ORGANIZAT I CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ „INIȚIATIVA PLUS”

Organizațiile neguvernamentale și grupurile de inițiativă a persoanelor care trăiesc cu HIV din Republica Moldova s-au întrunit în perioada 7-9 decembrie la prima conferință națională „Inițiativa Plus”.

Ideea convocării reuniunii a apărut din necesitatea consolidării tuturor acestor organizații pentru a aborda la un nivel nou problemele ce țin de îngrijirea, suportul și aderența la terapia ARV în contextul HIV/SIDA.

УЧРЕДИТЕЛЬНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ ЛИГИ ЛЖВ

На прошедшей в июне специальной сессии Генеральной Ассамблеи ООН был констатирован факт что, несмотря на все предпринимаемые меры – эпидемия ВИЧ инфекции продолжает расти. Было отмечено, что СПИД можно победить лишь только при объединении усилий и ресурсов всех заинтересованных сторон. Особое внимание при этом, уделяется равноправному участию в деятельности, людей непосредственно затронутых эпидемией ВИЧ инфекции.

В 2002 году, в нашей стране была зарегистрирована первая организация людей живущих с ВИЧ – Ассоциация «Credința». Одним из основных направлений деятельности Ассоциации стало – объединение людей с ВИЧ для защиты своих прав. Инициатива Ассоциации «Credința» стала примером для многих. И сегодня в Молдове действует уже целый ряд организаций и групп - объединяющие в своих рядах десятки людей с ВИЧ и их близких.

В 2005 году была создана неформальная коалиция Неправительственных организаций (НПО) ЛЖВ – основной целью которой, являлась именно объединение усилий, выработка общей стратегии. Результаты деятельности этой коалиции, показали необходимость расширения формата объединения.

7-9 декабря 2006 в Вадул-луй-Водэ, проходила I конференция ЛЖВ. В конференции участвовали представители НПО и инициативных групп людей живущих с ВИЧ, представители организаций работающих в области профилактики ВИЧ инфекции и оказания психосоциальной поддержки ЛЖВ из 9 регионов Молдовы. Конференция вызвала интерес и у представителей государственных, международных структур. Так в работе форума приняли участие:

- Представитель Секретариата Национального Координационного Консилиума по ВИЧ/СПИДу, туберкулезу и ИППП – Олег Барбэ;
- Представитель отделения Всемирной Организации Здравоохранения (WHO) в Молдове – Сильвиу Чобану;
- Менеджер Программы «Публичное здоровье», Фонда «Сорос-Молдова» - Виталий Слобозян;
- Представители Объединенной Программы ООН по ВИЧ/СПИДу (UNAIDS) в Молдове – Габриела Ионашку;
- Заместитель руководителя республиканского центра превентивной медицины, Директор республиканского СПИД-Центра – Стефан Георгица;
- Исполнительный Директор секретариата Восточно-Европейского и Центрально-Азиатского объединения ЛЖВ, член Правления Всеукраинской сети ЛЖВ – Наталья Леончук.

Входе Конференции были обсуждены вопросы участия ЛЖВ в совершенствовании и реализации национальной программы, в деятельности Национального Координационного Консилиума, рассмотрены механизмы взаимодействия, определены приоритеты деятельности.

Основным итогом Конференции стал факт создания Лиги ЛЖВ Молдова. Учредителями Лиги выступили не только представители НПО ЛЖВ, СПИД-сервисных НПО, но и сами люди живущие

с ВИЧ и их близкие. Председателем Лиги ЛЖВ Молдовы избран Игорь Кильчевский.

Основные приоритеты деятельности Лиги:

- Расширение доступа к лечению уходу и поддержке ЛЖВ;
- Широкое вовлечение людей живущих с ВИЧ в процесс принятия решений, касающихся ключевых аспектов противодействия эпидемии и устранения ее последствий на всех уровнях;
- Укрепление потенциала организаций и сообществ людей живущих с ВИЧ;
- Содействие защите прав человека в контексте ВИЧ/СПИДа.

Основными принципами работы созданного объединения являются:

- Добровольное участие в объединении;
- Демократичность в принятии решений;
- Равноправие членов Объединения;
- Гуманизм и уважение прав и свобод человека;
- Открытость к сотрудничеству;
- Прозрачность деятельности;
- Ориентированность на междисциплинарный и межсекторальный подход в решении задач Объединения.

Прошедшая Конференция была организована бюро UNAIDS в Молдове. Большую роль в ее проведении сыграли представители Коалиции НПО ЛЖВ, в частности представители Ассоциации «Credința» и «Copilărie pentru toți».

Особую помощь в работе оказала Наталья Леончук, которая в том числе, поделилась опытом создания и работы Всеукраинской сети ЛЖВ, преодоления проблем, с которыми они столкнулись в ходе своего развития.

Участники Конференции выразили свою уверенность, что Лига ЛЖВ Молдовы внесет много позитивного в общее дело по ответу на эпидемию ВИЧ в нашей стране.

Юрий Вердеш,
представитель рабочей группы, НКК ТБ/СПИДа

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

IGOR KILICEVSKI
președintele ONG "Credința"

permite să fim un partener mai bun în colaborarea cu Guvernul și agențiile internaționale.

Personal, sunt îngrijorat de trei probleme, pe care le consider prioritare pentru sectorul neguvernamental din domeniul HIV/SIDA:

1. Conștientizarea faptului că societatea civilă este o verigă încă slabă și răzlețită;
2. Lipsa abilităților reprezentanților societății civile de a lucra cu partenerii, pe de o parte și dorința de a fi cât mai mult implicați în elaborarea documentelor naționale, pe de altă parte;
3. Colaborarea insuficientă cu mass media și necesitatea ridicării nivelului de cunoștințe a populației privind profilaxia, tratamentul și suportul în domeniul HIV/SIDA.

Sperăm că această conferință va servi un imbold pentru acțiunile de viitor în domeniul HIV/SIDA.

NATALIA LEONCIUC
director executiv al secretariatului Asociației organizațiilor ce reprezintă persoanele infectate cu HIV din regiunea Europei de Est și Asia Centrală

cu HIV/SIDA în Moldova să creeze propria lor Rețea. Exemplul și experiența altor țări ne demonstrează că pe cât persoanele sunt mai unite, pe atât șansele de a influența asupra epidemiei sunt mai mari. Prin aceasta am în vedere consolidarea într-un parteneriat unic și coordonarea în comun a tuturor activităților. Doar printr-o activitate coordonată și o responsabilitate din partea fiecăruia se poate oarecum de stopat epidemia HIV/SIDA.

Conferința "Inițiativa Plus" este prima întrunire de asemenea nivel în domeniul schimbului de experiență și cunoștințe a reprezentanților tuturor organizațiilor și partenerilor, care activează în domeniul combaterii HIV/SIDA în Republica Moldova.

Aș vrea să cred că această conferință ne va ajuta să creăm acea structură operațională – Rețea de ONG-uri a persoanelor care trăiesc cu HIV, ce ne va

Am fost interesată de a participa la acest eveniment pentru a cunoaște mai multe organizații care susțin activități în domeniul profilaxiei HIV/SIDA, îngrijirii și suportului persoanelor care trăiesc cu HIV.

În ceea ce privește realizarea ideii de a ne consolida într-o Rețea/Uniune/Coalitție/Ligă, cred că nu contează atât de mult denumirea noii structuri, cât dorința de a ne uni pentru a acorda ajutor persoanelor infectate cu HIV și bolnave de SIDA, precum și de a desfășura acțiuni eficiente de profilaxie HIV/SIDA. Avem un singur scop comun în care trebuie să fim cu toții aliați.

INA BIRIUCOVA
președintele ONG "Tinerii pentru dreptul la viață", or. Bălți

Consolidarea ONG-urilor și a grupurilor de acțiune a persoanelor infectate cu HIV din Republica Moldova și de pe teritoriul regiunii transnistrene, altor organizații guvernamentale și internaționale va permite o coordonare mai bună a activităților la nivel local și central. Avem un singur scop – depășirea dificultăților legate de specificul epidemiei, abordarea corectă a problemei și ripostarea de pe un front comun.

Regiunea Transnistreană, după anumiți indici, înregistrează o situație mai alarmantă decât Republica Moldova. De aceea, suntem interesați de a lucra împreună, de a lua decizii împreună, pentru a avea o activitate mai eficientă în domeniul profilaxiei HIV/SIDA, în special, în rândul tinerilor.

ALEXANDRU GONCIAR
șeful secției de epidemiologie, Centrul de Medicină Preventivă din or. Tighina, președintele ONG "Шаг на встречу"

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Organizația Internațională a Muncii (ILO/OIM) a fost creată în 1919 și numără peste 177 de state membre. OIM a fost creată în scopuri umanitare, sociale și politice, pentru a promova drepturile muncitorilor la locul de muncă, echitatea și pacea socială; precum și standardele internaționale a muncii, locurilor de muncă și veniturilor decente, protecția socială pentru toți.

O particularitate specifică a structurii OIM este consolidarea tripartismului și a dialogului social (participarea în egală măsură a muncitorilor, angajatorilor și a guvernului la luarea deciziilor de interes comun). Principalele instrumente ale OIM sunt: constituția, convențiile, protocoalele, recomandările, declarațiile.

Constituția OIM conține numeroase principii fundamentale, ce pot fi

considerate surse de drept, iar membrii OIM sunt obligați să respecte drepturile și principiile fundamentale conținute în prevederile Constituției chiar dacă ei nu au ratificat convențiile respective.

Republica Moldova a ratificat 41 de convenții ale OIM din numărul total de 185, printre care - implicarea OIM în lupta împotriva HIV/SIDA.

Programul OIM privind HIV/SIDA la nivel global a fost lansat oficial în noiembrie 2000. În iunie 2001, Programul OIM a creat un „Cod de practici privind HIV/SIDA și lumea muncii”, care a fost adoptat de administrația OIM și care a fost ulterior lansat în cadrul sesiunii extraordinare a Asambleei Generale a ONU privind HIV/SIDA la New York.

HIV/SIDA ȘI LUMEA MUNCII

Reprezentanții Guvernului, sindicatului și patronatului au participat la 12 decembrie curent la un atelier de lucru cu genericul „HIV/SIDA și lumea muncii”.

Scopul principal al evenimentului a fost de a aduna partenerii sociali și reprezentanții naționali din domeniul HIV/SIDA pentru a lansa „Codul de practică al OIM privind HIV/SIDA la locul de muncă” și de a stabili un început de colaborare cu toți partenerii ILO/OIM din Republica Moldova.

Constituenților ILO/OIM le-au fost prezentate informații detaliate privind: situația epidemiologică a maladiei HIV/SIDA în Moldova; efortul național în controlul infecției; structura Consiliului Național de Coordonare TV/SIDA - organism multisectorial, ce coordonează activitățile Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală - pentru ca reprezentanții angajatorilor și angajaților să poată sugera unele modalități de implicare în elaborarea politicilor de control HIV/SIDA în rândul populației angajate în câmpul muncii.

În cadrul atelierului au mai fost, de asemenea, prezentate exemple de practică pozitivă a activității OIM în domeniul HIV/SIDA la nivel global, în special, experiența Ucrainei și au fost discutate intervențiile partenerilor sociali, implicați în activitățile ce țin de HIV/SIDA la locul de muncă în Moldova.

La atelierul de mobilizare tripartit au participat: Sergiu Sainciuc, viceministrul economiei și comerțului; Liviu Vovc, șeful direcției generale sănătate din cadrul MSPS; Amelie Schmitt, coordonator subregional HIV/SIDA la locul de muncă, ILO/OIM Budapesta, Ungaria; Larisa Savchuk, coordonator al proiectului HIV/SIDA și lumea muncii în Ucraina; Ștefan Gheorghiu, directorul Centrului SIDA; Gabriela Ionașcu, coordonator UNAIDS; Svetlana Plămădeală, consultant în cadrul secretariatului CNCTB/SIDA; Ala Lipciu, corespondent național ILO/OIM în Moldova ș.a.

Atelierul a fost organizat de către OIM Moldova și oficiul subregional OIM din Budapesta, Ungaria.

DE CE HIV/SIDA ESTE IMPORTANTĂ PENTRU LUMEA MUNCII

În cadrul atelierului de lucru tripartit, participanții au avut o sesiune practică, în cadrul căreia urmau să se pronunțe asupra:

- formelor de discriminare a persoanelor HIV pozitive la locul de muncă, identificând metodele de combatere a acestora;
- primii pași necesari pentru formularea unui răspuns la problema HIV/SIDA la locul de muncă în Moldova;
- direcții favorabile de soluționare a problemelor legate de HIV/SIDA în colectivul din care fac parte etc.

Concluziile participanților:

- Recunoașterea existenței discriminării la locul de muncă a persoanelor cu statut HIV pozitiv și necesitatea intensificării lucrului de informare în rândul personalului de la întreprinderile din țară. Aceasta va duce la formarea unei atitudini tolerante față de persoanele infectate și la diminuarea concepțiilor greșite despre căile de transmitere a infecției HIV. A fost susținută ideea creării grupelor de susținere a persoanelor infectate și/sau afectate de HIV/SIDA la locul de muncă.
- Reprezentanții întreprinderilor „Union Fenosa”, „lonel”, „Zorile”, „Artima”, „Glodeni Zahăr”, „Cupcini Zahăr”, „Sudzucker Moldova”, „Bioprotect” au aprobat posibilitatea de a întreprinde activități de informare în rândul angajaților săi pentru a ridica nivelul conștientizării problemei, pentru a promova consultarea și testarea voluntară la HIV, prevenirea infectării angajaților sezonieri și oferirea suportului în organizarea altor activități, cum ar fi elaborarea unor politici la locul de muncă ce țin de HIV/SIDA.
- Implicarea Guvernului Republicii Moldova în procesul de racordare a legislației în vigoare la principiile ILO/OIM de elaborare a unei convenții colective privind protecția muncii, ce

ar include prevederi ce țin de HIV/SIDA la locul de muncă, includerea în Programul național de control și profilaxie a infecției HIV/SIDA/ITS a activităților HIV/SIDA la locul de muncă, introducerea unor modificări la câteva articole din Codul Muncii.

- Implementarea activităților de comunicare pentru angajați și angajatori, printre care și instruirea jurnaliștilor în ceea ce privește HIV/SIDA la locul de muncă.

Elena Jidobin
coordonatorul programului
„HIV/SIDA la locul de muncă”,
OIM Moldova

REPUBLICA MOLDOVA A FOST ALEASĂ CA ȚARĂ PRIORITARĂ, ALĂTURI DE ESTONIA ȘI UCRAINA, PENTRU IMPLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN DOMENIUL HIV/SIDA LA LOCUL DE MUNCĂ

Epidemia HIV/SIDA este cel mai devastator flagel social, cu care se confruntă actualmente societatea noastră. În RM ca și în alte țări se realizează diverse programe privind lupta cu HIV/SIDA, acestea abordând, în special, aspectul medical-social și informativ al problemelor. Există însă și un alt aspect legat de impactul răspândirii epidemiei HIV/SIDA asupra domeniului muncii, așa cum potrivit statisticilor, infecția HIV afectează partea cea mai productivă a forței de muncă, micșorând venitul persoanelor infectate, minimalizând productivitatea muncii, conducând la pierderea experienței profesionale, lezarea drepturilor la muncă în legătură cu discriminarea și discreditarea muncitorilor infectați cu HIV. Cele mai multe repercusiuni ale problemei HIV/SIDA sunt resimțite de păturile vulnerabile, inclusiv de femei și copii.

Pornind de la premisele menționate mai sus, dar și din dorința de a afilia eforturile naționale în combaterea epidemiei cu cele internaționale, Ministerul Economiei și Comerțului a adresat oficiului subregional Budapesta al OIM un demers, prin care a solicitat asistență în vederea consolidării capacităților Guvernului și a partenerilor sociali în elaborarea și promovarea politicilor de protecție atât a

locurilor de muncă prin prisma igienei și securității în scopul evitării și minimalizării infectării, cât și protejarea persoanelor infectate sau afectate de HIV/SIDA la locul de muncă.

OIM a răspuns prompt la solicitarea noastră prin decizia de a lansa în Moldova proiectul „HIV/SIDA și lumea muncii”, în cadrul căruia a și fost organizat atelierul de mobilizare tripartit. Sperăm că prin intermediul acestuia vor fi oferite unele îndrumări practice Guvernului, organizațiilor patronale și sindicale, precum și altor factori interesați, în vederea abordării locului de muncă drept mediu oportun de combatere a HIV/SIDA și de reducere a impactului epidemiei.

Accentele prioritare urmează a fi puse pe instruirea privind: prevenirea prin educație; programe de consientizare a dimensiunii de gen și sprijin practic pentru schimbarea comportamentelor; protecția drepturilor lucrătorilor, inclusiv protecția locului de muncă; egalitatea de gen; dreptul la prestarea activității sociale și nediscriminare; îngrijirea și sprijinul, inclusiv consilierea și testarea voluntară și confidențială.

Sergiu Sainciuc
viceministrul economiei și comerțului

OIM PROMOVEAZĂ DREPTUL LA O MUNCĂ DECENTĂ PENTRU TOȚI ANGAJAȚII

În cei mai bine de 20 de ani de evoluție, HIV/SIDA a încetat să mai fie doar o problemă de sănătate. Aceasta afectează progresele economice și securitatea la nivel global, compromite perspective de muncă productivă, afectează tineri, sporește vulnerabilitatea femeilor, condamnă copiii la exploatare prin muncă. Întreaga comunitate internațională s-a mobi-

lizat în lupta împotriva acestui flagel și Organizația Internațională a Muncii (ILO/OIM) nu este o excepție în acest sens.

HIV/SIDA este o amenințare și la adresa membrilor ILO/OIM și compromite obiectivul major al acestei organizații – cel de asigurare a unei munci decente pentru fiecare. ILO/OIM poate contribui la lupta împotriva HIV/SIDA prin avantajele de care dispune și anume:

- Structura sa tripartită unică face posibilă mobilizarea angajatorilor, lucrătorilor și a guvernelor în lupta împotriva HIV/SIDA;
- Experiența de aproape un secol de elaborare a normelor internaționale ale muncii consfințesc drepturile lucrătorilor și promovează condiții de muncă sigure;
- Accesul direct la locul de muncă este un mediu avantajos în desfășurarea unor activități de educație și prevenire;
- Cunoștințele de specialitate și experiența în domeniu de la igienă și securitate în muncă până la sistemele relevante de securitate socială.

Rolul care îi revine OIM în efortul internațional și național de combatere a maladiei HIV/SIDA reflectă accesul egal pentru femei și bărbați la locuri de muncă decente și productive, în condiții de libertate, echitate, securitate și demnitate umană. Pentru atingerea acestor priorități, au fost elaborate trei obiective strategice – și HIV/SIDA constituie o amenințare pentru toate aceste priorități:

- Dreptul fundamental la muncă - atitudinea egală la angajare, asigurarea securității locului de muncă și remunerarea echitabilă pot fi radical compromise drept rezultat al discriminării persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA;
- Protecția socială - în țările în curs de dezvoltare majoritatea lucrătorilor nu au acces adecvat la sistemele de securitate socială. Mai mult chiar, HIV/SIDA poate pune în pericol sistemele de securitate socială deja existente prin presiuni excesive asupra lor;
- Dialogul social și structura tripartită - răspândirea epidemiei a fost favorizată în mare parte și de cultura tăcerii, impusă din cauza stigmatizării persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, din cauza refuzului de a aborda deschis problemele legate de consumul de droguri, comportamentul sexual.

Grație structurii sale tripartite, OIM poate supune unei dezbateri deschise aceste subiecte sensibile, astfel ca părțile să colaboreze în vederea identificării unor soluții. Este de menționat că strategiile ILO la nivel național a luat forma unui „Program de colaborare privind munca decentă”. Republica Moldova a semnat acest program în iunie 2006, acesta fiind efortul conjugat al guvernului și partenerilor sociali în stabilirea priorităților de cooperare cu ILO pentru anii 2006-2007. Abordarea HIV/SIDA și lumea muncii este parte integrală a priorității ce ține de protecția socială a persoanelor dezavantajate, iar angajamentul asumat de către ILO în promovarea acestui obiectiv este oferirea asistenței în vederea consolidării capacităților constituenților ILO în elaborarea unor politici care să recunoască HIV/SIDA drept problemă ce privește locul de muncă.

Rămânem în speranță că această contribuția a OIM și a constituenților săi să întregască efortul depus la nivel național de Guvernul țării, agențiile specializate ale ONU, societatea civilă, comunitatea donatorilor în eradicarea celui mai necruțător flagel al omenirii.

Ala Lipciu
corespondent național, OIM

ADVOCACY PENTRU REDUCEREA NOXELOR – LAUREAȚI 2006

În ultima decadă a lunii decembrie, la Fundația Soros-Moldova a avut loc festivitatea de premiere a jurnaliștilor din mass media raională, participanți la concursul „Reducerea noxelor – abordare pragmatică a problemelor sociale și de sănătate publică”.

Concursul a fost lansat în cadrul proiectului „Advocacy pentru reducerea noxelor” cu scopul de a încuraja jurnaliștii din mass media raională în efortul lor de a aborda unele subiecte noi, de a face investigații jurnalistice, de a dezbate în creațiile lor un spectru mult mai divers de probleme, precum și de a intensifica rolul mass media raională în informarea populației despre daunele legate de consumul drogurilor, răspândirea infecției HIV/SIDA și consecințele acestora.

La concurs au fost recepționate dosarele a 10 jurnaliști din raioanele: Orhei, Nisporeni, Edineț, Rezina, Strășeni, Ștefan Vodă, Soroca, Anenii Noi și Cimișlia.

Membrii comisiei de evaluare (specialiști în domeniul sănătății publice, medicinii, jurnalismului, consultanți în comunicare, reprezentanți ai organizațiilor internaționale) au desemnat laureații concursului potrivit următoarelor caracteristici:

- noutatea și originalitatea abordării tematicii „reducerea noxelor”
- nivelul de utilizare a materialului documentar local
- obiectivitatea și diversitatea surselor, opiniilor
- motivarea științifică și practică
- respectarea normelor de etică a jurnalistului
- accesibilitatea și măiestria expunerii problemelor

Astfel, în cadrul concursului au fost acordate 2 premii a câte 100 dolari SUA fiecare (Constantin Rânja, Radio-Media, Cimișlia; Aliona Munteanu, ziarul „Prier”, Ștefan-Vodă) și 3 premii a câte 50 dolari SUA (Natalia Palamarcu, ziarul „Realitatea”, Soroca; Larisa Crețu, ziarul „Plaiul orheian”, Orhei; Andrei Margarint, ziarul „Strășeneanca”, Strășeni). De asemenea, juriul a decis să acorde 5 premii de încurajare pentru următorii participanți: Ana Moraru (Nisporeni); Tamara Borosan (Edineț); Violeta Pistru și Aculina Popa (Rezina); Tatiana Balan (Anenii Noi).

Un aspect important al implementării proiectului „Advocacy pentru reducerea noxelor” reiese din necesitatea formării în societate a înțelegerii că interdicția sau constrângerea nu sunt căile cele mai eficiente de luptă împotriva consumului de droguri, profilaxiei infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală.

Extinderea și fortificarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliști și reprezentanții organizațiilor guvernamentale, neguvernamentale și internaționale care susțin activități în domeniul reducerii noxelor și promovării modului sănătos de viață este un alt argument în favoarea desfășurării proiectului „Advocacy pentru reducerea noxelor” în anul 2006.

Proiectul a fost implementat de ONG „Rețeaua de comunicare în domeniul sănătății” cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

EXISTĂ ÎNCĂ RESURSE CE URMEAZĂ A FI VALORIFICATE

Interviu cu Vitalie Slobozian, coordonatorul Programului „Reducerea noxelor”, Fundația Soros-Moldova

COR.: Prin ce a fost remarcabil anul 2006 pentru domeniul „Reducerea noxelor” din Republica Moldova?

V. SLOBOZIAN: Sfârșitul anului calendaristic ne dă prilejul să privim retrospectiv și să analizăm critic ceea ce ne-am dorit să realizăm și ceea ce am obținut de facto. În opinia mea, pentru Programul „Reducerea noxelor” al Fundației Soros-Moldova, anul 2006 a fost unul bun sub mai multe aspecte. În primul rând, am reușit să continuăm implementarea și gestionarea a circa 25 de proiecte care au drept scop profilaxia infecției HIV/SIDA în rândul grupurilor vulnerabile (utilizatorii de droguri injectabile, lucrătorii sexului comercial, comunitatea LGBT, șoferii de cursă lungă etc.), precum și proiecte de suport pentru persoanele cu HIV/SIDA.

În plus, în acest an, am extins activitățile în alte grupuri afectate de epidemia HIV: populația mobilă și migranții, precum și pentru copiii vulnerabili. O altă activitate finanțată este suportul social al pacienților cu tuberculoză multirezistentă.

Explicația pentru extinderea grupurilor de beneficiari rezidă atât din trendul de răspândire a infecției HIV în RM astăzi, cât și din obiectivul general al programelor de reducere a noxelor, și anume reducerea răspândirii infecției HIV prin sporirea accesului la întregul spectru de informații și servicii necesare pentru schimbarea comportamentului riscant și diminuarea consecințelor negative atât pentru individ, cât și pentru societate.

Paralel cu creșterea numărului grupurilor țintă, pe parcursul anului curent, activitățile implementate în baza strategiei „Reducerea noxelor” au fost extinse în raioanele: Glodeni, Drochia, Florești, Lipcani, Râșcani și Otaci.

COR.: Care ar fi raioanele ce duc lipsă de programe de reducerea noxelor la moment?

V. SLOBOZIAN: De fapt, nu este neapărat necesar ca proiectele de reducere a noxelor să existe în orice localitate a țării. Conform statisticilor oficiale și neoficiale, există zone, unde consumul intravenos de droguri este foarte scăzut sau aproape că nu există. Implementarea unui proiect de schimb al seringilor într-o astfel de localitate nu are nici un temei. Pot să mai adaog doar că potrivit datelor oficiale ale Dispensarului Republican de Narcologie și Centrului SIDA, acoperirea cu programele de reducere a noxelor a teritoriului Republicii Moldova este considerată suficientă.

COR.: Doi ani la rând, Fundația Soros-Moldova, prin intermediul Programului „Reducerea noxelor”, susține un proiect, care se deosebește într-un fel de celelalte prin grupul de beneficiari care îl are și activitățile pe care le desfășoară. Mă refer la proiectul „Advocacy pentru reducerea

noxelor”, implementat de ONG „Rețeaua de comunicare în domeniul sănătății”. Care au fost argumentele pentru susținerea acestui proiect și ce așteptări legați de finalizarea acestuia?

V. SLOBOZIAN: Proiectele de reducere a noxelor se realizează pe trei direcții principale: schimbul seringilor (creșterea accesibilității la materiale de injectare sterile, dezinfectante și mijloace de protecție pentru persoanele din grupurile vulnerabile), instruirea (formarea deprinderilor pentru un comportament inofensiv pentru a se proteja pe sine și pe ceilalți din jur); direcționarea spre alte servicii medicale (accesul la investigații și tratament pentru îmbunătățirea sănătății).

Fiind o strategie și o politică de sănătate relativ nouă pentru țara noastră, este necesar ca esența ei să fie cunoscută, acceptată și aprobată de societate. Bineînțeles, acest lucru este de neconceput fără implicarea mass media, care dispune de mecanisme și tehnici deosebite pentru a ajunge la publicul larg și a influența un anumit comportament.

În anul 2005, ONG „Rețeaua de comunicare în domeniul sănătății” s-a adresat Fundației Soros-Moldova cu solicitarea de a susține un proiect (Advocacy pentru reducerea noxelor), orientat către jurnaliști. Realizatorii proiectului își propuneau drept scop intensificarea rolului jurnaliștilor în informarea populației despre programele de reducere a noxelor ca o metodă eficientă de preîntâmpinare a infecției HIV.

Ținând cont de interesul jurnaliștilor față de tematica abordată în cadrul activităților proiectului, precum și de calitatea materialelor apărute în presa scrisă, la Radio și TV pe durata implementării proiectului, juriul Fundației a luat decizia de a continua finanțarea activităților în acest domeniu încă pentru un an, de data aceasta pentru jurnaliștii din raioane, deoarece în primul an proiectul a încadrat doar jurnaliștii din Chișinău.

Este bine că și reprezentanții mass media raională au remarcat utilitatea trainingurilor organizate pentru ei, fapt ce le-a permis să îmbunătățească calitatea materialelor ce țin nemijlocit de reducerea noxelor, combaterea utilizării drogurilor, profilaxia HIV în general în țară.

COR.: Cum se înscriu activitățile implementate în baza strategiei „Reducerea noxelor” din Moldova în contextul programelor similare din alte țări?

V. SLOBOZIAN: Dacă ne comparăm cu statele exsovietice, suntem pe o poziție destul de bună. Avem activități și servicii pentru majoritatea grupurilor vulnerabile, iar la capitolul „servicii de profilaxie HIV în penitenciare” organizațiile internaționale ne consideră „model de practici pozitive” în regiunea Europei de Est și Asia Centrală. Drept dovadă, în Republica Moldova, au fost mai multe delegații străine, care s-au aflat în vizite de documentare și schimb de experiență. Comparativ cu țările din Europa de Vest – mai avem încă multe de învățat și realizat, în special, ceea ce ține de preluarea finanțării de către stat a acestor activități, lupta cu stigma și discriminarea, încălcarea drepturilor omului a persoanelor care utilizează droguri, a grupurilor vulnerabile în general.

COR.: Cu ce organizații de la noi și de peste hotare Programul „Reducerea noxelor” (FSM) are cea mai bună colaborare?

V. SLOBOZIAN: „Reducerea noxelor” este un domeniu, în care nu poți activa de unul singur. Fără doar și poate, este necesară o conlucrare în parteneriat cu structurile de stat, organizațiile neguvernamentale, mass media, precum și Uniunea Organizațiilor care activează în domeniul Reducerii Noxelor (UORN), creată anume cu acest scop. Printre partenerii noștri locali aș vrea să nominalizez: Centrul SIDA, Centrele de Medicină Preventivă din teritoriu, Centrele de Sănătate Prietenoase Tinerilor, care întotdeauna și-au manifestat interesul și deschiderea pentru implementarea activităților noastre. Dintre partenerii internaționali sunt de menționat: agențiile ONU (UNAIDS, UNICEF, UNDOC, OIM, UNFPA), Rețeaua Internațională de Reducerea Noxelor ș.a. Nu în ultimul rând, organizațiile finanțatoare – Banca Mondială, Fondul Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, SIDA Suedia etc.

COR.: Care vor fi prioritățile Programului „Reducerea noxelor” în anul 2007?

V. SLOBOZIAN: Pentru anul 2007 ne propunem să asigurăm implementarea activităților de reducere a noxelor conform strategiilor Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală; să asigurăm finanțarea activităților planificate, precum și asigurarea cu consumabile a beneficiarilor proiectelor; să contribuim la fortificarea organizațiilor ce implementează proiecte de reducere a noxelor în Republica Moldova.

În 2007 vom avea mult de lucru pentru că există încă resurse ce urmează a fi valorificate în ceea ce privește reducerea riscurilor, acoperirea cu servicii de profilaxie HIV la nivelul întregii țări.

COR.: Vă mulțumim pentru interviu și Vă urăm mult succes!

Interviu realizat de **Victoria TATARU**,
coordonatorul proiectului „Advocacy pentru reducerea noxelor”

MEDICINA PRIMARĂ ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ A BOLNAVILOR DE TB MDR

Proiectul „Fortificarea societății civile: drepturile omului și sănătatea în penitenciare”, implementat de Asociația Obștească „Carlux” a fost focusat în special pe fortificarea controlului tuberculozei cu susținerea Departamentului Instituției Penitenciare în acest domeniu. Proiectul a început să fie implementat în martie 2003. Bugetul total al proiectului a fost de 355 000 Euro (donator ICCO și Cordaid prin Asociația Regală Olandeză antiTB - KNCV). Scopul proiectului este direcționat pe reducerea incidenței și mortalității TB în penitenciare. Obiectivele specifice țin de fortificarea controlului TB în aceste instituții prin crearea unui sistem de supraveghere continuă a pacienților cu TB eliberați din penitenciare prin coordonarea eforturilor serviciilor medicale din sistemul civil și cel penitenciar și antrenarea partenerilor specializați în pregătirea de eliberare a pacienților, asistență socială, angajarea în câmpul muncii etc.

Activitățile proiectului au ținut în special de:

- Crearea unui mecanism de motivare a pacienților cu TB eliberați din penitenciar pentru asigurarea tratamentului TB în sectorul civil și reintegrarea lor în societate. În acest sens, mai mulți parteneri au fost implicați pentru elaborare și implementare, așa ca: Departamentul Instituției Penitenciare (secția medicală și educativă), Institutul de Reforme Penale, centrele de reintegrare socială a deținuților, oficiile forței de muncă, Departamentul Tehnologii Informaționale. Mecanismul de motivare rezidă în îmbunătățirea circulației informației între sistemul penitenciar și civil referitoare la pacientul eliberat cu TB. Motivarea pacientului constă în acoperirea cheltuielilor pentru transport către unitatea medicală unde primește tratament și un pachet alimentar lunar, dacă primește tratamentul corect, neîntrerupt în conformitate cu indicațiile medicului. Aceste cheltuieli se ridică la aproximativ 100 dolari per pacient per tratament complet. În baza acestui mecanism s-a realizat un studiu, care reflectă diferite aspecte ale implementării mecanismului de motivare. Astfel în perioada anilor 2005-2006, din penitenciare au fost eliberați 276 pacienți cu TB: 125 pacienți în 2005, 151 – 2006. În proiect au fost înrolați 136 de pacienți pe parcursul a doi ani, ceea ce constituie 49,3% (acești pacienți au beneficiat de suport social pentru finisarea tratamentului). 18,8% din pacienții eliberați finisaseră deja tratamentul și au necesitat

doar supraveghere medicală. 31,9% nu au fost înrolați pentru că nu au corespuns criteriilor de includere și anume au fost pacienți cronici sau cu tuberculoză multirezistentă. Din datele studiului s-a evidențiat că majoritatea celor eliberați au vârsta între 20 și 45 ani (*rata succesului tratamentului este prezentată în tabelul de mai jos*). Date interesante au fost obținute privind pacienții care au nimerit în categoria celor care au refuzat tratamentul. Astfel, 5,4% din aceștia au nimerit din nou în penitenciar, 35,1% au oferit adrese greșite ale domiciliului și, respectiv, nu au putut fi găsiți, 56,8% (sau 21 pacienți au refuzat benevol tratamentul). Conform aprecierilor Alinei Pascaru, coordonatorul republican al mecanismului de motivare pentru pacienții vizați, aspectele pozitive ale proiectului țin de îmbunătățirea colaborării între sectorul civil și penitenciar, disciplinarea bolnavilor în continuitatea tratamentului, asigurarea suportului minim suplimentar pentru existență, asigurarea cu pașaport a pacienților exdeținuți, existența posibilității de oferire a grupei de invaliditate. Până în anul 2005 datele privind statutul acestor pacienți erau neclare.

Alte activități ale proiectului au ținut de:

- Instruirea în managementul cazului de tuberculoză în conformitate cu strategia DOTS a cadrelor medicale din sistemul penitenciar, laboratoare (inclusiv civil), personalul medical angajat de Ministerul Afacerilor Interne. Numai pe parcursul ultimelor 9 luni ale proiectului au fost organizate 17 cursuri de instruire în care au fost încadrați în jur de 150 specialiști medicali.
- Informații de educare, informare, comunicare, inclusiv activități către Ziua Mondială de combatere a tuberculozei. Actualmente, în instituția penitenciară N18 din Brănești, Orhei se implementează un proiect de educatori de la egal la egal, prin care 15 formatori din rândurile deținuților participă la depistarea timpurie a TB. În rezultatul acestei activități, formatorii au direcționat adresarea la medic a 125 de persoane pe parcursul anului 2006. 7 dintre aceștia au fost identificați drept bolnavi de tuberculoză. Masoud Dara, managerul pentru colaborarea internațională a KNCV, comentând această activitate, a afirmat că implicarea voluntarilor, inclusiv a foștilor pacienți cu TB reprezintă în experiența internațională un element inovator, ce contribuie la depistarea timpurie eficientă a tuberculozei.
- Monitorizarea activităților de control al TB în sistemul penitenciar în coordonare cu Programul național de control al tuberculozei.

Rezultatele proiectului au fost prezentate în cadrul evenimentului de finisare, care a avut loc pe data de 14 decembrie 2006. La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății și Protecției Sociale, Programului național de control al tuberculozei, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Departamentului Instituției Penitenciare, Unității de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectului TB/SIDA, sectorului nonguvernamental, Institutului Reformei Penale (partenerul principal în implementarea proiectului), AIHA, Societatea Internațională a Drepturilor Omului (Republica Moldova), reprezentanți ai centrelor de reintegrare socială și de justiție comunitară din Chișinău și Ungheeni. La eveniment au fost prezenți, de asemenea, consultanții tehnici ai proiectului și ai organizației: Masoud Dara, managerul pentru colaborarea internațională KNCV; Kai Vink, consultant tehnic al proiectului; Godehard Engels și Gerhard Fischer, consultanți ai Fundației Caritas Luxembourg. În cadrul atelierului au fost trecute în revistă rezultatele implementării proiectului și au fost precăutate posibilitățile asigurării continuității lui, în special preluarea mecanismului de motivare a pacienților eliberați din penitenciar. Acești bolnavi fac parte din grupurile de risc în tratamentul TB și reprezintă un pas important în controlul TB și prevenirea răspândirii infecției în țară.

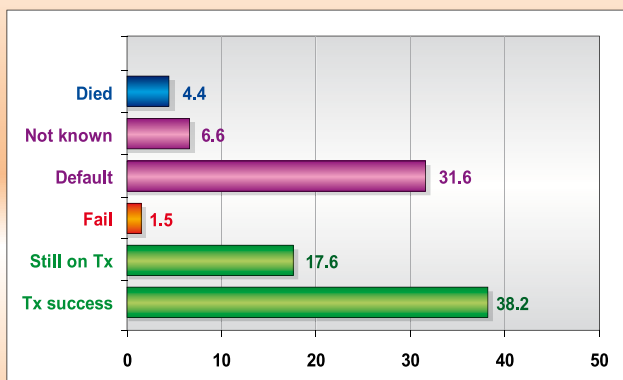

Vitalie Moroșan, coordonatorul proiectului a sintetizat lucrările atelierului și în concluzie a afirmat că prin acest proiect s-a încercat susținerea Departamentului Instituției Penitenciare în fortificarea controlului TB în conformitate cu strategia DOTS. Proiectul a fost complementar activităților realizate de către Asociația „Carlux”, succesoarea proiectului TB/HIV în penitenciare a Fundației „Caritas Luxembourg”, care sprijină instituțiile penitenciare metodologic, tehnic și social în controlul infecțiilor TB/SIDA. Activitățile au avut succes datorită implicării mai multor parteneri, în special Departamentul Instituției Penitenciare și Institutul Reformei Penale.

Prin acest proiect s-a încercat fortificarea legăturilor între sistemele penitenciar și civil și, de asemenea, între cele două domenii: sănătate și drepturile omului. Prin implementarea strategiei DOTS în penitenciar se asigură drepturile pacienților TB la tratament (100% pacienți au acces la tratamentul TB). Reforma penală, în special alternativa la încarcerare și probațiunea, din punctul de vedere al coordonatorului, semnifică contribuția la îmbunătățirea condițiilor de trai, astfel reprezintă un pas către îmbunătățirea indicatorului de suprapopulare în penitenciare, care la rândul lui are un rol major în prevenirea bolilor infecțioase, așa ca TB. Centrele de reintegrare socială și de justiție comunitară care au început să funcționeze ca rezultat al acestui proiect, reprezintă un pas de pionierat și de viitor pentru asigurarea reintegrării complexe și complete a deținuților în societate.

Rezultatele tratamentului pacienților eliberați din penitenciare, care au beneficiat de suport social pentru continuarea tratamentului în sectorul civil

Legendă: died-decedați, not known –necunoscut, default – abandon, fail – eșec, still on Tx – încă la tratament, Tx success – rata succesului

Rata succesului per total – 55.8%

Svetlana Plămădeală
consultant în coordonare și comunicare

CURS DE INSTRUIRE PENTRU MEDICII FTIZIOPNEUMOLOGI

16 specialiști ftiziopneumologi din raioanele republicii au participat în perioada 7-8 decembrie curent la un curs de instruire cu genericul „Consolidarea cunoștințelor în managementul cazului de tuberculoză multirezistentă și consilierea pacienților”.

Cursul de instruire a fost organizat Asociația „Carlux” cu susținerea financiară a Fondului Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei prin intermediul Programului TB/SIDA.

*Informație pregătită după titlurile
serviciului de presă al MSPS*

SCURTĂ INFORMAȚIE PRIVIND CRITERIILE DE CONTRACTARE A PRESTATORILOR DE SERVICII ÎN ANUL 2007

Începând cu ianuarie 2007, pe teritoriul Republicii Moldova intră în vigoare ordinul nr. 476/258 A „Cu privire la aprobarea criteriilor de contractare a prestatorilor de servicii medicale în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2007”.

Acesta este un ordin comun, elaborat de MSPS și CNAM, care prevede principiile de bază ale contractării serviciilor medicale, repartizarea mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru achitarea serviciilor medicale, particularitățile contractării asistenței medicale (asistență medicală urgentă la etapa prespitalicească), asistență medicală primară (după metoda „per serviciu” și metoda „per capita”), asistență medicală specializată de ambulator, servicii medicale de înaltă performanță, asistență medicală în condiții de staționar și ce este mai nou – îngrijirile medicale la domiciliu.

Este important de menționat că pentru prima dată în anul 2007 pentru asistență medicală primară, acest ordin prevede o bonificație (o premie) pentru indicatorii de performanță atinși de personalul medical în rezultatul activității lor. Astfel, pentru depistarea primară a tuberculozei este stabilit un tarif de circa 500 lei. Prin aceasta se prevede de a spori vigilența medicului de familie în diagnosticarea și, ulterior, tratarea tuberculozei. Dacă la pacientul suspectat de a avea tuberculoză, medicul de familie efectuează toate testele și în rezultat se confirmă diagnosticul tuberculozei, medicul de familie va primi o bonificație pentru fiecare caz depistat primar. După externarea din staționar, pentru continuarea tratamentului în condiții de ambulator a pacienților cu tuberculoză, la finalizarea tratamentului acestora, personalul medical din asistență medicală primară de asemenea va primi o stimulare financiară.

Ordinul respectiv prevede și unele modalități de achitare a serviciilor acordate în dependență de caz depistat, particularități pentru activitatea în zona urbană și zonă rurală a țării etc.

Cu noi detalii privind aplicarea în practică a noului mecanism de contractare a prestatorilor de servicii promitem să revenim în edițiile viitoare ale buletinului nostru informativ.

Oleg Barbă
vicedirectorul CȘPSPMS

MIGRAȚIA ȘI HIV

În perioada 14-15 noiembrie, Misiunea Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova a desfășurat o masă rotundă cu tema: „Migrația și HIV”.

Evenimentul a întrunit reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, neguvernamentale și agențiilor ONU din Republica Moldova, experți naționali și internaționali, implicați în activitățile de prevenire, educație și tratament în domeniul HIV/SIDA pentru a discuta problemele legate de infecția HIV și migrație, infecțiile cu transmitere sexuală (ITS), sănătatea și protecția socială a migranților. Scopul întrunirii a fost de a ridica nivelul conștiinței publice cu privire la răspândirea virusului HIV în rândurile migranților și a populației mobile din Moldova.

Necesitatea organizării acestei mese rotunde derivă din creșterea constantă a cazurilor de îmbolnăvire cu HIV și ITS în rândurile migranților și ale populației mobile în contextul fenomenului migrațional, care afectează Moldova. Potrivit datelor Centrului SIDA din cadrul Ministerului Sănătății și Protecției Sociale, în 2005 au fost înregistrate 533 cazuri noi de infectare cu HIV, ceea ce constituie circa 12,5 persoane la 100 mii de locuitori. În primul semestru al anului curent, au fost identificate alte 301 cazuri noi, comparativ cu 6 luni ale anului 2005, când erau înregistrate 236 de cazuri.

„Migrația separă familii și cupluri care sunt obișnuiți să întrețină relații sexuale neprotejate cu un singur partener. Destul de frecvent, separarea duce la noi relații, unele din care pot fi riscante, iar virusul HIV este transmis astfel ca o consecință indirectă a separării prin migrație”, a declarat Martin Andreas Wyss, șeful Misiunii OIM Moldova.

Printre subiectele propuse spre discuție în cadrul mesei rotunde „HIV și migrația” sunt: politicile cu privire la HIV și migrația, vulnerabilitatea populației mobile, strategiile efective de prevenire HIV, tratamentul și serviciile de asistență, aspectele epidemiologice ale HIV și migrației în Moldova, HIV/ITS printre femeile traficate în Ucraina și Moldova, rolul serviciilor consulare în protecția drepturilor la sănătate a migranților din străinătate ș.a.

Participanții de asemenea au fost familiarizați cu rezultatele activităților de prevenire a infecției HIV și ITS, desfășurate în rândul comunităților de migranți din Italia și Rusia, principalele țări de destinație a migranților moldoveni.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Prevenirea HIV în rândul migranților din Republica Moldova”, implementat de către OIM Moldova, cu sprijinul financiar oferit de Fondul Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei și Fundația Soros-Moldova.

Informație pregătită în baza comunicatului de presă OIM Moldova

TRAINING PENTRU JURNALIȘTI

În perioada 15-16 noiembrie curent, Fundația SIDA Est-Vest (AFEV) în Republica Moldova a organizat cel de-al patrulea training pentru jurnaliști cu tematica „Promovarea solidarității și atitudinii nondiscriminatorii față de persoanele care sunt infectate și afectate de HIV/SIDA în mass media”.

Trainingul a fost organizat cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele jurnaliștilor privind reflectarea stigmei și discriminării persoanelor infectate cu HIV și bolnave de SIDA, căutarea mecanismelor inovatoare de abordare a tematicii respective, prezentarea practicilor pozitive de realizare a subiectelor despre persoanele care trăiesc cu HIV etc.

Este de menționat că stigma și discriminarea au creat condiții favorabile pentru transmiterea infecției și declanșarea epidemiei HIV/SIDA în toată lumea. Stigma în raport cu HIV a condus la apariția mai multor factori printre care: neînțelegerea naturii maladiei și a căilor de transmitere a infecției; lipsa accesului la tratament; reflectarea ireponsabilă a tematicii HIV/SIDA în mass media; frica și prejudecata privind abordarea unor subiecte delicate, precum relațiile sexuale, viața cu HIV, consumul ilegal de droguri ș.a.

Lupta împotriva stigmei și discriminării contribuie la elaborarea și implementarea unor acțiuni eficiente de profilaxie, tratament, îngrijire și suport pentru persoanele cu statut seropozitiv, promovarea atitudinii tolerante și de solidaritate față de persoanele infectate cu HIV și bolnave de SIDA.

Pornind de la prezentările teoretice, jurnaliștii au fost antrenați să aplice cunoștințele acumulate într-un exercițiu practic.

La training au participat 12 jurnaliști din mass media națională (Radio, TV, presa scrisă și electronică).

INSTRUIRE PRIN INTERMEDIUL VIDEO-CONFERINȚEI

În perioada septembrie-decembrie 2006, circa 515 lucrători medicali, inclusiv 256 medici de familie, 8 medici ftiziatri și 251 asistenți medicali din toate raioanele Republicii Moldova au fost instruiți în domeniul controlul tuberculozei prin intermediul video-conferințelor.

Potrivit dlui Oleg Lozan, directorul Școlii Management în Sănătate Publică, video-conferința este o metodă nouă de instruire, care devine tot mai populară în republica noastră și se bucură de mult succes, în special grație beneficiilor sale. Printre acestea se numără posibilitatea de a comunica de la distanță, depășirea fenomenului de izolare, avantajul de a economisi timp și resurse financiare, așa cum pentru a fi la curent cu actualitățile din domeniu, pentru a face un schimb util de informații cu profesorii și colegii din diferite regiuni, nu este necesar să te deplasezi la Chișinău sau în altă parte, ci să participi la video-conferință.

Instruirea personalului medical în controlul infecției tuberculoase este o activitate realizată de Școala Management în Sănătate Publică și Alianța Internațională pentru Sănătate (AIHA) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea controlului tuberculozei în Republica Moldova”, finanțat de Guvernul SUA prin intermediul Agenției Internaționale pentru Dezvoltare a SUA (USAID).

Este de menționat că metoda de învățământ la distanță a fost deja testată în raioanele Anenii Noi, Basarabeasca, Briceni, Cahul, Cantemir, Călărași, Căușeni, Ciadâr-Lunga, Cimișlia, Comrat, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Hâncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Râșcani, Sângerei, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Ștefan-Vodă, Taraclia, Telenești, Ungheni, Vulcănești și mun. Bălți.

Proiectul pilot de organizare a video-conferințelor „Retraining în controlul tuberculozei” pentru medicii și asistenții medicali din rețeaua asistenței medicale primare se realizează în comun acord cu Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, care este un promotor al tehnologiilor moderne și cu suportul căruia în viitorul apropiat se planifică extinderea acestei practici nu doar la nivelul educației (instruirii), ci și al diagnosticului, tratamentului diferitor maladii și a consultației la distanță a pacienților.

Orarul video-conferințelor a cuprins 20 de seminare, cu participarea colaboratorilor din cadrul Școlii Management în Sănătate Publică (O. Lozan, M. Palanciuc, I. Spalatu) și persoanelor responsabile din teritoriu, care au organizat pregătirea petrecerii seminarelor, au asigurat prezența participanților la instruire; au dirijat amenajarea sălilor de studii conform cerințelor didactico-metodice; au realizat conexiunile tehnice etc.

Prezentările profesorilor au avut loc în incinta sălii informaționale a Școlii Management în Sănătate Publică, echipată special pentru translarea informației în teritoriu.

• BLOCNOTES CNC •

SUBIECTE FIERBINȚI LEGATE DE COMUNICAREA HIV/SIDA... LA SFÂRȘIT DE AN

Membrii grupului tehnic de lucru pe comunicare și prevenire HIV/SIDA din cadrul CNC TB/SIDA s-au întrunit la 19 decembrie 2006 într-o ședință de lucru, în cadrul căreia au examinat mai multe probleme de actualitate, printre care:

1. Progresul realizării proiectului “Prevenirea HIV/SIDA în rândul migranților” (Ecaterina Damian, coordonator de proiect, Organizația Internațională pentru Migrație);
2. Evaluarea necesităților de informare și de instruire a jurnaliștilor și a lucrătorilor outreach/voluntarilor în domeniul HIV/SIDA și a hepatitelor B și C (Ludmila Malcoci, managerul Departamentului comunicare pentru schimbare comportamentală, Proiectul PHH);
3. Rezultatele analizei de conținut a materialelor cu tematica HIV/SIDA și hepatitele B și C, publicate în presa scrisă din Moldova în anii 2005-2006 (Irina Zatușevski, consultant în comunicare);
4. Prezentarea Codului de practică al Organizației Internaționale a Muncii privind HIV/SIDA la locul de muncă (Elena Jidobin, coordonatorul programului „HIV/SIDA la locul de muncă” OIM Moldova).

La propunerea Gabrielei Ionașcu (UNAIDS), membrii grupului de lucru s-au pronunțat pe marginea unui articol scandalos „СПИД - мистификация мирового масштаба”, publicat în ziarul SUN TV, nr. 28 (397). Articolul conține un interviu cu Irina Sazonova, medic din Rusia, care susține că virusul HIV este o invenție și tot ce se întâmplă în prezent este o mistificare la nivel mondial. Sazonova afirmă că nu e posibilă infectarea cu HIV, întrucât acesta este un virus dobândit, iar persoanele care au SIDA sunt cele care utilizează droguri, sunt sărace, nu se alimentează bine, sunt victime ale diferitor cataclisme ecologice. Tot în cadrul interviului, dumneaei se pronunță împotriva tratamentului antiretroviral, negând eficacitatea practică a acestuia.

Potrivit membrilor grupului tehnic de lucru, materialul respectiv are o acțiune distructivă și induce în eroare cititorii, fapt ce necesită luarea unei atitudini serioase și a cere redacției ziarului să publice un articol care să dezminț afirmările anterioare. Iurie Verdeș, reprezentantul ONG „Credința” a informat că deja a contactat redactorii ziarului și aceștia sunt dispuși să publice un material la această temă. În concluzie, membrii GTL au decis că articolul respectiv va fi pregătit de ONG „Credința” în colaborare cu specialiștii de la Centrul SIDA și CNSPMP.

Un alt subiect de discuție în cadrul ședinței GTL l-a constituit panourile la tematica HIV/SIDA, plasate în orașul Chișinău. Potrivit membrilor GTL, acestea ar trebui să reflecte profilaxia infecției HIV/SIDA, or panourile care se întâlnesc în prezent în capitală nu sunt pe deplin înțelese din punct de vedere al conținutului și mesajului.

În baza planului de lucru al GTL pentru comunicare HIV/SIDA/ITS pentru anul 2006, la ședința din 19 decembrie a fost prezentat și proiectul mecanismului de aprobare a materialelor informaționale, care se elaborează și se editează în domeniul HIV/SIDA în Republica Moldova. Proiectul a fost prezentat în prima variantă de Olga Osadci, șeful GTL, manager de proiect la Fundația SIDA Est-Vest (AFEV). Proiectul a fost trimis prin poșta electronică tuturor membrilor grupului de lucru, fiind deschis pentru comentarii, sugestii, propuneri până la 10 ianuarie 2007.

REZOLUȚIA FORUMULUI II NAȚIONAL AL ONG-URILOR CE ACTIVEAZĂ ÎN DOMENIUL TUBERCULOZEI ȘI HIV/SIDA/ITS: „EXTINDEREA ACCESULUI UNIVERSAL LA PREVENIRE, TRATAMENT, ÎNGRIJIRE ȘI SUPT

2-3 NOIEMBRIE 2006

Recunoașterea rolului deosebit de important pe care-l are societatea civilă în: procesul de extindere a accesului universal la prevenire, tratament, îngrijire și suport în controlul tuberculozei și HIV/SIDA/ITS; identificarea problemelor și soluțiilor în acest context; asocierea tuturor organizațiilor nonguvernamentale active în domeniu (ONG-uri, uniuni, rețele etc.) pentru elaborarea recomandărilor Forumului II Național al ONG-urilor ce activează în domeniul tuberculozei și HIV/SIDA/ITS, conferă rezoluției acestui Forum o atenție deosebită.

În continuare sunt expuse concluziile, recomandările și angajamentele Forumului II Național al ONG-urilor ce activează în domeniul tuberculozei și HIV/SIDA/ITS.

CONCLUZII:

- *Declarăm* că prin strategiile și activitățile sale, Guvernul Republicii Moldova a înregistrat un progres considerabil în extinderea serviciilor de tratament, îngrijire și suport în domeniul infecțiilor HIV/SIDA/ITS și tuberculoză;
- *Constatăm* cu îngrijorare că în pofida tuturor eforturilor depuse numărul cazurilor noi de infectare cu HIV și tuberculoză este în continuă creștere;
- *Afirmăm* că în ultimii ani participarea sectorului nonguvernamental în activitățile de control al infecțiilor sus-menționate este mai semnificativă;
- *Remarcăm* colaborarea în sinergie a sectorului nonguvernamental cu sectorul public, ce contribuie la consolidarea răspunsului național în controlul infecțiilor HIV/SIDA/ITS și tuberculozei;
- *Regretăm* că cultele religioase se înstrăinează de la participarea în activitățile de prevenire, suport în domeniul HIV/SIDA/ITS, în același timp critică vehement toate acțiunile realizate în domeniu de instituțiile guvernamentale și întreprind contraacțiuni, ceea ce afectează activitățile în domeniu;
- *Recunoaștem* că accesul populației la informație este limitat, în special a celei din zona rurală; *regretăm* că mass media este reticentă în promovarea mesajelor de sănătate și nu oferă spații gratuite acestora, fapt ce limitează și mai mult accesul populației la informație competentă și necesară pentru prevenirea și controlul infecțiilor HIV/SIDA/ITS și tuberculozei;
- *Atenționăm* că autoritățile publice locale nu conștientizează rolul ONG-urilor în realizarea activităților în domeniu și nu le acordă susținere materială, tehnică și organizatorică;
- *Sesizăm* că nivelul stigmei și discriminării în societate este înalt, fapt ce condiționează un grad sporit de vulnerabilitate a persoanelor cu HIV/SIDA/ITS și tuberculoză și periclitează implementarea cu succes a activităților de profilaxie, tratament, îngrijire și suport în domeniu;
- *Menționăm* că în pofida faptului că organizațiile nonguvernamentale desfășoară activități în domeniu de cel puțin 5 ani, lipsește strategia și planul de activitate în comun a sectorului nonguvernamental în domeniu, precum și mecanismele de monitorizare și evaluare a implementării planului de acțiuni;
- *Evidențiem* că deși tratamentul antiretroviral este gratuit, adesea la tratament rămâne a fi insuficientă și gradul de aderență la tratamentul antiretroviral este în proporție de 76%.

RECOMANDĂRI:

- Onorarea de către Guvernul Republicii Moldova a angajamentelor luate în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și a Declarației de Angajament de luptă împotriva HIV/SIDA, semnată la Adunarea Generală ONU în 2001;

- Consolidarea și fortificarea eforturilor depuse în controlul tuberculozei, infecțiilor HIV/SIDA/ITS pentru reducerea incidenței acestora;
- Utilizarea experienței, motivației și expertizei sectorului nonguvernamental din domeniu în scopul diversificării domeniilor de activitate;
- Conștientizarea de către ONG-uri a importanței participării active și responsabile la procesul de planificare strategică din domeniu prin intermediul mecanismelor de coordonare și anume, Consiliul Național de Coordonare TB/SIDA, grupurile tehnice de lucru, rețele, alianțe, forumuri etc.; elaborarea mecanismului de rotație a membrilor CNC TB/SIDA;
- Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu Consiliul Mondial al Bisericii prin intermediul reprezentanței din Chișinău;
- Sporirea accesului populației la informație prin creșterea numărului de campanii informaționale în mass media, lobby și advocacy pentru obligativitatea studierii educației pentru sănătate, inclusiv a subiectelor legate de HIV/SIDA/ITS și tuberculoză;
- Advocacy și lobby pentru spații gratuite pentru publicitate socială și conlucrarea cu Consiliul Național al Audiovizualului;
- Conlucrarea rețelelor active în domeniul tuberculozei și HIV/SIDA/ITS cu Asociația Primarilor din Moldova; advocacy în favoarea ONG-urilor;
- Efectuarea unui studiu privind stigma și discriminarea persoanelor cu HIV și tuberculoză și utilizarea datelor la elaborarea strategiilor în domeniu;
- Elaborarea strategiei de conlucrare a sectorului nonguvernamental cu Guvernul Republicii Moldova.

ANGAJAMENTE:

- Coordonarea activității ONG-urilor în domeniu, minimizarea dublării și maximalizarea beneficiilor prin instituirea unui Consiliu Coordonator și a unui Secretariat; actualizarea bazei de date a ONG-urilor și a proiectelor implementate de acestea; susținerea buletinelor informative, inclusiv a celor electronice;
- Efectuarea schimbului de experiență a celor mai bune practici ale ONG-urilor prin intermediul portalului web, ședințelor rețelelor etc.;
- Participarea activă a sectorului nonguvernamental în procesul de elaborare a documentelor strategice naționale în domeniu, în special a celor ce țin de tematica accesului universal la prevenire, tratament, îngrijire și suport în HIV/SIDA/TB; fortificarea rețelelor în domeniu;
- Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu Consiliul Mondial al Bisericii prin intermediul reprezentanței din Chișinău; organizarea ședințelor comune și elaborarea unor principii generale de activitate;
- Influențarea agendei guvernamentale privind includerea subiectelor legate de obligativitatea educației pentru sănătate, oferirea spațiilor gratuite pentru publicitate socială;
- Organizarea activităților de sensibilizare a Asociației primarilor vis-a-vis de rolul sectorului nonguvernamental în domeniu;
- Efectuarea unui studiu privind stigma și discriminarea persoanelor infectate cu HIV și tuberculoză și utilizarea rezultatelor la elaborarea strategiilor în domeniu;
- Elaborarea strategiei și a planului de conlucrare a sectorului nonguvernamental în domeniu cu Guvernul Republicii Moldova.

Noiembrie 2006

Chișinău, Republica Moldova

BULETIN INFORMATIV - CNC TB/SIDA

al Consiliului național de coordonare al programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei, editat cu suportul financiar al Băncii Mondiale în cadrul Programului TB/SIDA.

Echipa redacțională

Coordonator: **Victor BURINSCHI**
Consultanți: **Svetlana PLĂMĂDEALĂ**
Olgă OSADCI

Redactor:
Design și machetare:
Responsabil de ediție:

Victoria TATARU
Eugen CUBOVȘCHI
Oleg BARBĂ

Adresa redacției

str. A. Cozmescu, 3
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel./Fax: 280 590
ccm_secretariat@mednet.md
www.ccm.md